

NAŠA LUČ

436676

november 1998, letnik 47, številka 9

mesečnik za Slovence na tujem

*Namen človekovih zemeljskih dni
je svetost življenja.
Smrt pa nam prinaša dar življenja
z Bogom.
Smrt ni zastrašujoča, neznana pot.
Krščanstvo odkriva njen smisel.*

*Vinko Žakelj
(Molitev na gori)*

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih
duhovnikov, diakonov in pastoralnih
sodelavcev v Evropi za verska,
kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, München, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

E-mail: ljubo.bek@siol.net

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500 SIT
Avstrija	240 ATS
Anglija	12 GBP
Belgija	720 BEC
Francija	120 FRF
Italija	34.000 ITL
Nizozemska	40 NLG
Nemčija	35 DEM
Švica	29 CHF
Švedska	150 SEK
Avstralija	28 AUD
Kanada	25 CAD
ZDA	22 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali
pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:

50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.,

50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in up-
rava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-
147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med
proizvode, za katere se plačuje 5% prometni
davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: P. Pokorn: Breginj

Druga str. ovitka: P. Pokorn: Sveče

Tretja str. ovitka: P. Pokorn: Fara ob Kolpi

Četrta str. ovitka: P. Pokorn: Znamenje pri Kranju

Ne žaluj

V mesecu novembru se na neki način
skriva vsa skrivnost našega življenja.
Na praznik vseh svetih se spominjamo
vseh naših rajnih, ki so prestopili prag
novega življenja, proti koncu meseca
pa slavimo Kristusa kralja, zmagovalca
nad smrtjo, ki nas postavlja v prostor
večnosti, kjer bomo gledali Boga iz obličje v obličje. V zadnjih novembrskih
dneh pa se že začne adventna priprava na praznik skrivnosti božjega
učlovečenja. Zares bogat mesec in poln simbolike.

In kakšen bo naš odmev?

Stopiti na pot zveličanja ni nikoli prepozno. Naše vsakdanje življenje nas
kliče, da odgovorimo na ponujene možnosti. Ena izmed njih je odgovornost
za poslanstvo, ki smo ga dobili z rojstvom.

V izseljenstvu se to lahko kaže na mnogovrstne načine: redno obhajanje
svetih zakramentov, zvestoba svojim koreninam, odgovornost do svojih
otrok, ki imajo pravico, da spoznajo vse bogastvo, ki smo ga sprejeli od
svojih staršev...

Med obiski po slovenskih misijah v Evropi sem začutil veliko vnemo, da bi
to bogastvo prenesli tudi na poznejše rodove. Mnogi so zato porabili veliko
moči in žrtvovali veliko svojega časa. Danes pa so na to ponosni in jim ni
žal. Srečal sem družine, pri katerih še četrta ali celo peta generacija skrbno
neguje ta biser slovenstva. Ti so lahko zgled vsem Slovencem, vam
v izseljenstvu in nam v domovini. To poslanstvo nekaterim zelo dobro
uspeva, pri drugih pa je malo težje. Vendar še nisem srečal ljudi, ki bi bili
nesrečni zato, ker so Slovenci, celo več, spoznal sem pripadnike drugih
narodov, ki so odkrili ta naš biser in ga hočejo deliti z nami. Kako čudna
so pota Gospodova.

Mesec november nas kliče, da odkrijemo svojo pot, ji sledimo in tako
izpolnimo svoje življenje.

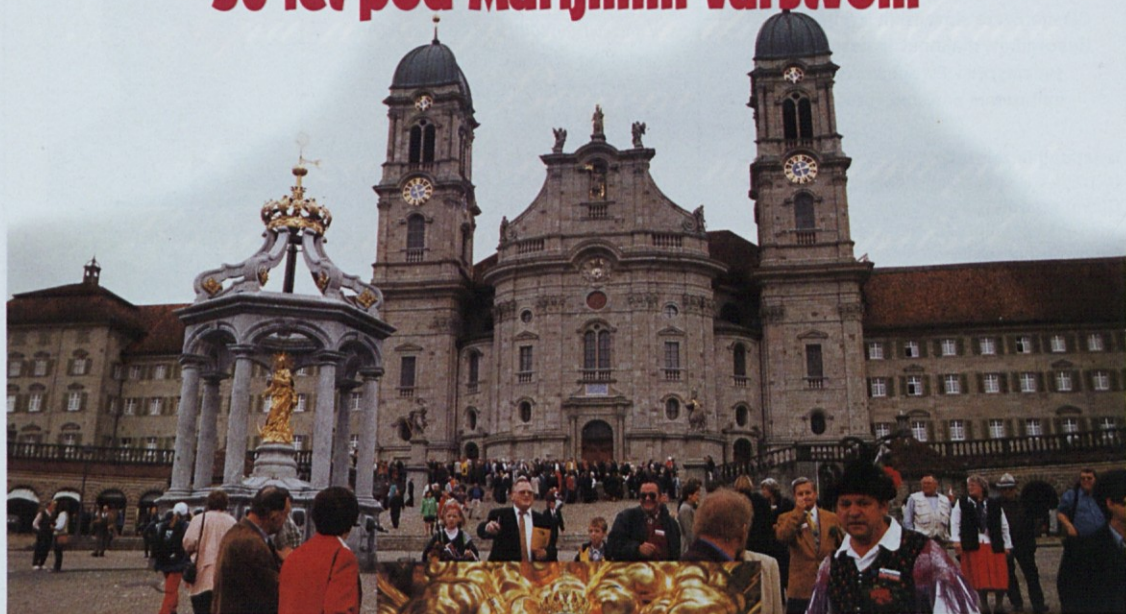
Končal bom z mislimi pokojnega izseljenskega duhovnika Vinka Žaklja,
ki v svoji pesmi pravi takole:

Mrtev bom le tedaj,
če boš ti zgubil pogum,
če boš zapustil skupne cilje,
če boš začel misliti samo nase.
Ne išči torej mojega groba
in ne žaluj za menoj.

Vse dobro!

Jubilejno romanje Slovencev k Naši ljubi Gospe v Einsiedeln v Švici

30 let pod Marijinih varstvom

Romanje je večni obred človeštva. Poznajo ga vsa verstva. Božje poti so privilegirani kraji, kjer lahko priključimo Božje posredovanje; so kraji, posvečeni z Božjo navzočnostjo in Božjim delovanjem (F. Petrič).

Gotovo gre tudi temu dejstvu pripisati ugotovitev, da se je letos jubilejnega romanja na "slovenske Brezje v Švici", kot je ob 25. romanju leta

1993 poimenoval največje švicarsko Marijino božjepotno svetišče v Einsiedelnu ljubljanski pomožni škof Alojz Uran, zbralo še enkrat več slovenskih rojakov kot običajno; po oceni nekaterih celo 1.500. Letos je bilo prvič vseevropsko. Slovencem iz Švice in Liechtenstaina so se prvič pridružili slovenskih rojakov s svojimi izseljenskimi duhovniki iz Frankfurta, Mannheima, Stuttgarta, Ingolstadta in Augsburga. Že leta

Slovenski romarji po maši pred cerkvijo

pa redno prihajajo romarji s svojim duhovnikom iz Vorarlberga ter iz Slovenije in Francije. Letos je vodil slovesno bogoslužje beograjski nadškof in metropolit dr. Franc Perko, ki je velikodušno zastopal nenadno obolelega koprškega škofa Metoda Piriha. Dvanajst duhovnikov se je vzpenjalo po stopnicah do daritvenega oltarja veličastnega svetišča Naše Ljube Gospe, kot dvanajst apostolov ob svojem Učeniku. Mogočno je donela pesem iz 58 mladih grl Mladinskega mešanega pevskega zbora župnije sv. Peter iz Selc nad Škofjo Loko ob virtuozi orgelski spremljavi Toneta Potočnika in pod vodstvom zborovodje Vinka Rovtarja. Med somaševalci sta bila tudi p. Angel Kralj in p. Damijan Frlan, oba še živeča nekdanja dušna pastirja v Švici, msgr. Janez Pucelj, delegat in predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih delavcev Evrope, kapucinski provincial p. Štefan Balažič, g. Drago Svetko, župnik iz Celja ter sedanji voditelj Slovenske misije p. Robert Podgoršek, ki je praznoval 10. obletnico delovanja v Švici in Kneževini Lichtenshtain. Navzoča je bila tudi s. Avrelija Pavel, dolgoletna pastoralna sodelavka v Švici.

Obhajanje jubileja se je začelo že v soboto zvečer s slovesno sv. mašo v nemškem in slovenskem jeziku, skupaj z oltarnim občestvom župnije Dobrega pastirja v Zuerichu, tam, kjer je že desetletja redna slovenska sv.

*Nadškof dr. Perko
nam je s svojo besedo
vlil novih moči, da bi
ostali zvesti na nam
zaupani poti.*

*Slovenski dušni pastir v
Švici p. Robert Podgoršek
je bil zadovoljen.*

maša. Prvič v vseh teh letih smo skupaj obhajali evharistijo. Slovenska pesem, mogočna orgelska spremljava, nastop mešanega mladinskega zbora še na cerkveni ploščadi ter skupno druženje ob kozarčku, vse to je naredilo nepozaben vtis na navzoče nemško govoreče vernike. Neka gospa je glasno izjavila: "Tako lepo še ni bilo pri nas..." Člani SD SLOVENIJA iz Ruetija/ZH so v župnijski dvorani poskrbeli za obilno večerjo, drugi so napekli pecivo. Večer, poln lepih doživetij in dobre volje, je izzvenel v pesem in kar težko smo se razšli.

Po bogoslužju v Einsiedeln, med katerim je bilo tudi birmovanje, sklenili pa smo ga pred milostnim oltarjem s petimi litanijami Matere Božje z odpevi, obnovitvijo posvetitve ter s pesmijo Marija skozi življenje, se je slovensko razpoloženje preselilo na trg pred cerkvijo, na ulice romarskega mesteca, v restavracije. Povsod si slišal slovensko besedo, srečeval narodne noše ter ljudi z jubilejnimi priponkami v obliki slovenske zastave in z napisom 30. slovensko romanje 1968-1998 Einsiedeln, 27. 9. 1998.

Okrog pol petih popoldne se je dvorana Dorfzentrum, ki lahko sprejme 600 obiskovalcev, napolnila. S slovensko himno se je začel priložnostni program, ki je obsegal koncertni nastop Mešanega mladinskega pevskega zbora. V prvem delu so izvajali domoljubne pesmi, drugi del koncerta pa je obsegal pesmi slovenskih pokrajin, tako da je slehernemu pesem legla na dušo. Vmes je sledil nagovor dr. Ursa Köppla, direktorja SKAFA, ustanove Švicarske škofovske konference za tujce. Ni varčeval s pohvalnimi besedami, ko je ocenjeval delo slovenskih izseljenskih duhovnikov v Švici in Kneževini Lichtenshtain skozi trideset let. Poudaril je, da je na težki zdovski poti misija vedno pomenila košček domovine. Posebej je še omenil p. Roberta, ki kljub

Nadškof dr. Franc Perko in novi slovenski veleposlanik v Švici dr. Stanko Buser

Kapucinski provincial p. Štefan Balažič in nacionalni direktor za pastoralo priseljencev v Švici dr. Urs Köppel

G. Janez Modic in dr. Marko Dvoržak med rojaki

Pevski zbor iz Selc je čudovito prepeval med mašo in pri programu v dvorani.

bolezni tako požrtvovalno opravlja svoje poslanstvo. Zahvalil se je tudi švicarskim in slovenskim škofom, ki so vedno kazali zanimanje za slovensko misijo, ter kapucinom obeh dežel, ki so jo vedno podpirali. Zahvale so bili deležni tudi verniki, saj brez njih ne bi bilo življenja v skupnosti slovenske misije.

Svoj pozdrav je izrekel tudi novi vodja veleposlaništva Republike Slovenije v Bernu, dr. Stanko Buser. Prisrčno preprosto se je predstavil in zagotovil podporo in zaščito tukaj živečim Slovencem. Obenem pa je s spoštovanjem govoril o delu slovenskega duhovnika na tujem. Nekaj tehtnih besed je zbranim namenil tudi msgr. Janez Pucelj. Provincial slovenskih kapucinov pa je obudil spomine na preteklost misije, ocenil sedanost in se zazrl v prihodnost. Od vseh dosedanjih višjih predstojnikov je bil on vseskozi najtesneje povezan z delovanjem misije v Švici.

Organizacija romanja je sicer terjala nesluten napor in ogromno dela. Na skoraj dva tisoč naslovov slovenskih rojakov v Švici in Kneževini Lichtenschtain ter vzdolž francoske, nemške in avstrijske meje in v Slovenijo je bilo poslano pisno vabilo na romanje. Sledila je priprava obeh dvoran in odra, prenočevanje in oskrba pevskega zbora in vse drugo, kar se sploh ne opazi in je vendar moralo biti narejeno... Vendar se je vse stoterno obrestovalo. Romanje je več kot uspelo in bilo za veliko večino izredno duhovno doživetje.

Povabljeni smo bili na pot. Pot, ki je enkrat na leto še posebej zaznamovana s slovensko stopinjo, pesmijo in molitvijo, porojeno v veri in ljubezni. Na pot duše. To-liko tega je leglo nanjo. Morda več hudega kot dobrega. Zato moram na pot - vsaj enkrat na leto. K njej, Materi svoji. Da ji potožim, od-

Večerna maša

ložim breme, ki me teži, se ji zahvalim. Ji priporočim sebe in svoje. Te, s katerimi še stopam to zemeljsko pot, in one, ki nam jih je smrt odtegnila. In tudi zato, ker potrebujemo opore na naši, tolikokrat težavni poti vere, neredko čez mero preizkušani v upanju, vse prevečkrat ponižani, izigrani, zlorabljeni v ljubezni. In da se utrdimo v zvestobi Bogu, domovini in sebi.

Čas teče in z njim radostni in grenki dnevi. Dan slovenskega druženja na posvečenih tleh Marijinega svetišča je bil radosten in tudi grenak. Radosten, kot je lahko radostno snidenje z ljubečo Materjo. In grenak, kot zna biti grenak naš vsakdanji kruh ob spoznanju, da si dvakrat tujec, tu in "doma", da imaš dve tujini, domovine pa nobene. Ob milostni podobi Nje, ki nas je posvojila za svoje v najtežji uri življenja, v uri križa na Kalvariji, nas je zajela slutnja o tisti večni domovini. Domovini, ki nam ne bo odvzeta, kjer ne bo tujcev in kjer boš poklican po imenu.

Pred milostnim kipom Naše ljube Gospe v Einsiedelnu pa dogoreva slovenska sveča. Krasi jo podoba brezjanske Marije Pomagaj, na njej piše 30 let in letnici 1968-1998 ter z velikim črkami: SLOVENCI.

p. Robert PODGORŠEK

Slovinci iz različnih krajev Evrope zbrani v Einsiedelnu

Mladi so prejeli potrditev svoje vere.

POSVETILNA MOLITEV

Presveta Devica Marija!
Ti si Jezusova mati:
ti si ga pod srcem nosila, ga rodila
in z njim pod križem trpela.
Ti si tudi naša mati:
tvoja materinska roka nas je varovala skozi vso zgodovino.
Tebi izročamo sami sebe,
da bi v molitvi in pokori spreminjali svoja srca.
Tebi izročamo naše družine,
da bi bile odprte za življenje
in bi mladim odkrivala duhovne vrednote.
Tebi izročamo Cerkev na Slovenskem,
da bi v zvestobi evangeliju delala za edinost
Tebi izročamo slovensko domovino,
da bi napredovala v luči vere in krščanskega izročila.
Tebi izročamo naše rojake po svetu,
da bi ostali zvesti Bogu in svoji domovini.
Tebi, naša Mati, se danes vsi skupaj posvetimo.
Sprejmi nas v svoje varstvo
in nas izroči svojemu Sinu Jezusu,
našemu Odrašeniku, ki živi
in kraljuje vekomaj.
Amen.

Pater Damijan Frlan in pater Angel Kralj

Naj sveče svetijo

Tomaž se je izognil hrupnim ulicam. "Hrupnim? Saj v teh prvih novembrskih dneh niti niso hrupne. Ali pa so na neki način, ko jih pač kot takšne doživljam," je sam zase premišljuječ, zavil v mestni park. Morda je "hrup" tudi tista ostra bleščeča svetloba, ki udarja v človeka, ko hiti mimo izložb. In ne moreš iti mimo ti-sočih bolj ali manj vabljivo razstavljenih reči, močno osvetljenih. Izzivajo te svetleči predmeti. Dražijo te. Zahtevajo tvojo pozornost, tvoj čas... "In tudi motijo me," je zamrmral, ko je pod nogami namesto pločnika začutil s peskom posuto pot. Zastrte luči med grmovjem in drevesi so v spuščajočem se mraku odsevale mehko svetlikanje na redkih, lahno trepetajočih listih, ki so osamljeno nihali z golih vej. Lipa je tudi že povsem ogolela. Dvigala je kvišku veje in bila podobna množici rok, ki se stegujejo v prošnji molitvi za tiste, ki so odšli. Tomažu se je zdelo, da so te veje kot roke, ki so zastale v pričakovanju, v bolečini in hkrati veri, v upanju in neskončnem hrepenenju po stisku rok s tistimi, katerih dlani so zunaj topline človeškega dotika. "Ali so res zunaj tega dotika?" je Tomažu zastal korak sredi poti. "Mama, oče in oba brata, ki ju je vzela tema vojne. Enega na eni, drugega na drugi strani. Sedaj sta oba onkraj, tam, kjer ni več nobenih strani, kjer ni več "naših" in "vaših". Tisti svet onkraj je kot ta lipa, ki dviga veje v nemi molitvi. Morda se te veje tudi ne zavedajo, da rastejo iz enega debla, a vendar rastejo. Morda se ne zavedajo, da imajo iste korenine, a jih imajo. In morda niti ne čutijo, da se dvigajo v isto nebo in hrepenijo po istem soncu, a drugače biti ne more. Morda. Kdo bi vedel. Lomijo se med seboj zagotovo ne. Edino, kar je med njimi, je rast kvišku, je vzpenjanje k soncu, je hrepenenje po svetlobi. Toda v tem hotenju ni boja, ni ne uničevanja drugih ne sebe. In ko se vihar zažene v krošnjo, si veje po-

dajo roke in mu kljubujejo." Tomaž je stal tam, pod lipo v mestnem parku in nikamor se mu ni mudilo. Pripravljen je bil prisluhniti razmišljanju dreves.

Toda lipa je utihnila. Tema je postajala čedalje gostejša. In to prav v trenutku, ko se je Tomaž v srcu in umu omeščal in bil pripravljen slišati resnico, ki je ljudje običajno ne slišimo. Prav takrat, ko si je srčno želel slišati blago besedo, začutiti človeka ob sebi, je vse utihnilo. V trenutku, ko je hotel videti, kaj in kako je tam onkraj tega sveta, v svetu luči in tišine, so drevesa umolknila. In neznansko ga je zamikalo, da bi stopil za prameni luči, ki so se spuščali z lipe in izginjali v svetu teme. Želel je postati del njih, jih spremljati od njihovega izvira pa do tja, kjer so poniknili v brezdanje tolmine teme. Je bila to radovednost? Ne, bilo je mnogo več. Bilo je iskanje odgovora na človekovo pravprašanje: odkod in kam? Videti je bilo, kot da tema vsrkava pramene luči in da se temu sploh ne morejo upreti. Toda kljub temu je svet okrog njega postajal čedalje bolj svetel. Začudil se je, kajti svetloba je vznikala iz neštetihi skrivnih virov. In naj jo je tema še tako vsrkavala, ni in ni je mogla zadušiti. Porajala se je tam, kjer bi človek najmanj pričakoval. Vstajala je celo iz globokih tolmunov teme. Dvigala se je, se prelamljala. Prameni luči so se objemali, se vzpenjali skozi krošnje dreves in potovali v globino neba. Tomaž je kar stal tam in čakal na čudež, ki se je tisti hip že zrcalil v njegovem srcu in se utelesil v spoznanju, da vsak človek, vsak delček sveta nosi v sebi majhno ali veliko luč, svečko ali svečo, ki sveti v temo. Nikoli ne bo ta luč nehala svetiti. Nikoli.

In spomnil se je Tomaž očetovih besed, ko je še kot otrok prižigal svečke na grobu: "Naj sveče svetijo."

Jože Urbanija

Kelih

Pri glavnem bogoslužju avstrijskega katoliškega shoda 1983 v Donavskem parku na Dunaju je sveti oče uporabljal kelih, ki je bil narejen po znamenitem Tassilovem kelihi iz 9. stoletja; ta kelih hrani opatija Kremsmünster. Poleg te častitljive posode so se v Avstriji v mnogih stoletjih ohranili tudi drugi dragoceni kelihi, npr. romanski kelih z ročaji iz samostana Wilten v Innsbrucku.

Vsi ti kelihi spominjajo na tisto čašo, ki jo je Jezus dvignil ob koncu zadnje večerje, govoreč besede zahvale, in jo dal učencem z besedami: "To je mora kri, ki se za vas in za mnoge preliva v odpuščanje grehov."

Kelih zadnje večerje kaže vnaprej na Jezusovo trpljenje in smrt na veliki petek in je tako tisti grenki kelih, zaradi katerega bo Jezus v smrti strahu potil krvavi pot in prosil Očeta, naj mu ta kelih odvzame. Kelih trpljenja je tista časa jeze, ki jo je zaslužilo grešno človeštvo in ki jo Jezus namesto ljudi izprazni do dna. "Jaz, moj Gospod Jezus, sem zaslužil to, kar si ti pretrpel," poje neka kitica pasijonske pesmi "O glava, polna krvi in ran."

Kelih zadnje večerje pa je hkrati čaša veselja in blagoslova, ki kaže na tisto večno življenje, za katero se pogosto uporablja slika ve-sele gostije. Zato pravi Jezus v Matejevem poročilu o zadnji večerji: "Poslej ne bom pil do tistega dne, ko bom z vami novega pil v kraljestvu

svojega Očeta " (Mt 26,29).

"Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil?" vpraša Jezus učenca Jakoba in Janeza, ki se trudita za mesti na njegovi desnici in levici pri gostiji prihodnjega božjega kraljestva. Kristusov učenec, mučenec, pije v hoji za Kristusom v polnih požirkih iz keliha trpljenja. Vedno pa že tudi doživlja

veselje nebes, ker ve, da je zavarovan v Bogu, in ker čuti božjo bližino in moč. Piti iz čaše veselja pomeni nalogo, da naj bo ta, ki pije, vir veselja, posoda z "novim vinom", ob katerem se lahko drugi poživljajo. Tukaj velja beseda svetega Avgušтина kristjanom, ki so v njegovi občini pristopali k obhajilu: "Bodite, kar vidite, in prejemate, kar ste."

Dvigati pri mašnem slavlju kelih in dajati drugim delež pri Gospodovem kelihi je eno najvažnejših opravil v delovanju duhovnika in škofa. V srednjem veku je bil zato običaj, da so škofom in včasih tudi duhovnikom dali s seboj v grob preprost kelih iz cina, svinca ali voska. Sicer so pa kelihi za evharistijo že dolgo dragocenejši in večinoma narejeni iz plemenite kovine. Ta dragocenost je odsev tistega, kar vsebujejo:

"Kristusova kri" reče duhovnik pri obhajilu z Rešnjo krvjo. Odgovor na ta klic nam daje verz nekega psalma: "Kelih zveličanja bom dvignil in bom klical ime Gospodovo" (Ps 116,13).

(Iz knjige krškega škofa E. Kapelarija Znamenja)

Akadska bratovščina sv. Cecilije v Kamniku

Po zelo starem izročilu naj bi zgodnjekršćanska mućenka Cecilija umrla mućeniške smrti leta 230. Papež Paskal I. je dal njene zemeljske ostanke leta 821 iz Kalistovih katakomb prenesti v novo cerkev sv. Cecilije v Trastevere v Rimu. Češćenje, že iz antike priljubljene svetnice, se je po Evropi zelo razširilo po letu 1599, ko so odprli njen grob in našli njeno truplo nestrohnjeno. Za češćenje sv. Cecilije se je na Slovenskem prizadeval zlasti ljubljanski škof Tomaž Hren, ki je celjskim kapucinom v letih 1609-1615 pomagal sezidati in opremiti njihovo cerkev sv. Cecilije.

Prva, do zdaj znana bratovščina sv. Cecilije, je bila ustanovljena leta 1570 v francoskem mestu Evreux. Leta 1585 je podobno bratovščino v Rimu potrdil papež Sikst V. Bratovščina si je prizadevala za obnovo in poživitev cerkvenega petja v duhu določil tridentinskega koncila, istočasno pa je bila tudi karitativno in socialno naravnana. Rimska bratovščina se je leta 1838 preoblikovala v konservatorij z naslovom Accademia di Santa Cecilia. Bratovščina je združevala ljubitelje lepega petja in glasbe (in ne samo aktivnih pevcev in glasbenikov). Člani bratovščine so posebej slovesno počastili praznik svoje zavetnice 22. novembra, bili so dolžni udeleževati se zadušnic za pokojnimi člani bratovščine, prirejali pa so tudi glasbena tekmovanja. Posebno pozornost so namenjali tudi duhovni in telesni blaginji živih udov bratovščine.

Pobudnik bratovščine sv. Cecilije v Kamniku je bil kamniški župnik Maksimilijan Leopold Rasp (1700-1741). Kot dejavni član ljubljanske Academiae operosorum je bil Rasp v tesnih stikih tudi z leta 1701 ustanovljeno Academio philharmonicorum. Rasp si je vse od svojega prihoda v Kamnik prizadeval dvigniti raven glasbenega življenja. Iz te želje je bila 21. junija 1731 ustanovljena tudi Akadska bratovščina sv. Cecilije, ki jo je še isto leto potrdil papež Klemen XII. Bratovščini je

bil dodeljen oltar kamniške zavetnice sv. Marjete v župnijski cerkvi, kar priča, da je župnik Rasp bratovščino sv. Cecilije postavil na prvo mesto med sorodnimi duhovnimi ustanovami v župniji. Za bratovščinski oltar je, prav tako leta 1731, Valentin Metzinger naslikal novo oltarno sliko, ki predstavlja dotedanjo oltarno svetnico sv. Marjeto v družbi s sv. Cecilijo.

Po statutu bratovščine iz leta 1749 je bil glavni bratovščinski shod na nedeljo, ki je bila najbližja prazniku sv. Cecilije. Na sam praznik sv. Cecilije, zavetnice glasbe (22. november) je pri

jutranji maši branje evangelija naznanil veliki zvon, maša ob devetih pa je bila peta (tudi slava in vera) in zato brez pridige. Praznična shoda sta bila še na drugo nedeljo po prazniku sv. Treh kraljev in na tretjo nedeljo po veliki noći. Na te praznike so člani bratovščine pod običajnimi pogoji (spoved, obhajilo, predpisane molitve) lahko prejeli odpustek za sedem let in prav toliko kvadragen. Bratovščinske molitve (očenaš in zdravamarija za ude bratovščine) so pri jutranji maši zmolili po evangeliju, pri deveti maši pa po pridigi. Med prvo in drugo nedeljo v novembru je bila rožnenska pobožnost za rajne ude bratovščine. Vse bratovščinske maše so bile seveda pete.

Vsak mesec je bila maša za ude bratovščine, in sicer najprej izmenoma prvi mesec za žive in drugi mesec za rajne ude bratovščine, od leta 1760 pa sta bili na mesec dve bratovščinski maši prva za žive in druga za rajne ude. Po maši za rajne so vedno odpeli še spokorni psalm De profundis (psalm 129/130, Iz globočine kličem k tebi, Gospod).

Podrobnosti o delovanju bratovščine žal niso znane, zato ne moremo z gotovostjo reči, kako na široko je bratovščina zajela kamniške meščane in njihov odnos do petja. Premalo podatkov imamo tudi o njeni socialni naravnosti, na katero daje slutiti zahteva, da so vsak mesec v letu opravili poleg maše za rajne tudi mašo za žive ude bratovščine. Sodeč po vizitacijskem zapisniku prvega goriškega nadškofa Karla Mihaela Attemsja iz leta 1752, je bila bratovščina zelo dejavna. Žal pa je postala žrtev jožefinskih reform leta 1784, ko je bila skupaj z drugimi bratovščinami ukinjena.

France M. Dolinar

Pogled iz New Yorka

Spet mi je dana milost, da za štiri mesece delim usodo izseljencev. Tokrat sem v New Yorku, na Columbia University, kjer raziskujem vprašanje človekovih pravic, še zlasti verske svobode. Tako pri študiju kakor v vsakdanjem življenju v Ameriki ugotavljam, kako daleč smo še doma od svobode, ki jo poznajo stare demokracije. Tako npr. v ZDA verska svoboda ne pomeni le, da te zaradi vere nihče ne preganja, marveč pomeni, da je država dolžna storiti vse, da bi lahko človek svojo vero dejansko osebno in skupinsko, zasebno in javno uresničeval.

Tako uresničevanje vere je mogoče le, če je političen sistem v celoti usmerjen v spodbujevalno zagotavljanje svoboščin in pravic. Vzemimo za primer davčni sistem, ki je del družbene ureditve in je na Zahodu urejen tako, da svoboščine in pravice spodbuja. Tako so npr. Cerkve in druge verske skupnosti oproščene davkov v okviru verskih dejavnosti, državljani pa ne plačujejo davkov za tisto, kar so darovali svoji Cerkvi. Kaj to pomeni? Podjetnik, ki bi moral plačati npr. davke v višjem davčnem razredu, a podari večjo vsoto denarja svoji Cerkvi, je za tisto vsoto oproščen davkov in v nižjem davčnem razredu plača manj, kakor bi sicer. Tako država spodbuja ljudi, da skrbijo za svojo vero in svoje Cerkve, da lahko te potem opravljajo družbeno koristno delo.

Eno takih družbeno koristnih del je zasebno šolstvo. Skoraj vsaka katoliška župnija v ZDA ima vsaj svojo osnovno šolo, če ne več. Tako država omogoča staršem, da uresničujejo pravico do izbire med to ali ono vzgojo za svoje otroke. Kaj namreč pomaga, če staršem priznavamo pravico, da vzgajajo otroke skladno s svojim prepričanjem, nimajo pa nobene izbire med med javno in zasebno šolo, med različnimi ponudbami, marveč morajo vsi pošiljati otroke v državno šolo? Ker ni konkurence, je ta šola slaba, in ker je državna, je pod kontrolo vladajoče politike in njene ideologije, ki je pri nas izrazito protikatoliška in sprta z verskimi svoboščinami.

Kako je država pri nas skregana s človekovimi pravicami, še zlasti pravicami staršev in vernih, smo lahko videli ob

žolčnih reakcijah na škofovsko pismo o šoli ob začetku novega šolskega leta. In vendar niso škofje povedali in zahtevali ničesar takega, kar bi že ne bilo v državah z demokratično tradicijo dolgo v veljavi in samo po sebi umevno. **To kar naši izseljenci vidijo in živijo v zahodnih deželah na področju svoboščin, to je za naše medije in nekatere politike povsem nesprejemljivo.** V kakšno Evropo nas hočejo peljati, če je Zahodna zanje preveč naklonjena človekovim pravicam? Ali pa morda mislijo, da se bo Evropa prilagodila njihovim merilom in ne nasprotno?

Iz tukajšnje perspektive se zdi dogajanje doma še bolj absurdno. Če so se namreč Slovenci ohranili tako dolgo v tej deželi, so se tudi zaradi tega, ker so lahko zajeten delež svojega denarja dajali za svoje slovenske župnije. Ne le da so bili s tem oproščeni davka, marveč so svojo skupnost, versko in narodno, podpirali, da je lahko imela vse potrebne ustanove za versko in narodovo življenje in ohranjanje. Brez take družbene ureditve, ki spodbuja pravico do vere in narodnostne identitete, bi že zdavnaj ne bilo v ZDA slovenskih župnij in s tem tudi ne več slovenske besede. Tako pa sem se lahko v soboto konec septembra udeležil Slovenskega festivala v New Yorku, kjer so se zbrali Slovenci, ki živijo v območju širne župnije sv. Cirila. Prihodnjo soboto pa sem vabljen v Cleveland, kjer prirejajo koncert Fantje na vasi pod vodstvom Janeza Sršena.

Nasha šola je izrazito protikatoliška in sprta z verskimi svoboščinami.

Kako različno živijo ti naši rojaki od nas v Sloveniji. Usvarjalni in dejavni so, med sabo povezani in solidarni, njihova življenjskost se krepi in potrjuje skozi delo za skupno versko in slovensko stvar. **Doma pa opažamo malodušnost in pasivnost, umikanje v zasebnost in beg pred odgovornostjo za skupnost, narodno in versko.** Tako vedenje pa vodi v usihanje, zamiranje ne le skupnega življenja, marveč tudi osebnega, saj se osebnost oblikuje in izpopolnjuje v sodelovanju z drugimi. Rojaki po svetu to vedo, upati smemo, da se bodo tega zavedeli tudi doma preden bo prepozno, a ne le Cerkev, marveč tudi politiki in mediji. Takrat se bo odnos do Cerkve spremenil in ponašali se bomo, da je med nami vendarle nekdo klical k življenju in delal zanj. Dokler pa se to ne zgodi, bodo pa napadi na Cerkev znamenje, da odločno vztraja na poti svobode, v katero nas je poklical Kristus.

Drago Ocvirk

Zakaj sveta vera umira med nami

Svoje dni so ljudje manj znali, pa so Boga bolj spoznali in čistili ko zdaj. Zakaj? Zato ker imajo sedanji kristjani krščanski nauk le v glavi, ne pa v srcu. Glava je polna vednosti, srce pa je prazno čednosti. Kadar se glava nauči nečesa svetega, bi se moralo oživeti tudi srce. Če je srce mrzlo ob božjih rečeh, tedaj jezik govori prazne besede, četudi se zdijo še tako lepe in svete; od srca ne prihajajo in do srca ne sežejo. Krščanski nauk, ki pride iz glave le do grla, ne more poživiti vere.

Krščanski nauk lahko vsak pripoveduje, če se ga je naučil, vendar pa navdušenje za božje reči zbudi v učenih le tisti, ki ima svoje srce ogreto v božji ljubezni. Takih mater in očetov pogrešamo, takšnih učiteljev imamo premalo. Če hočeš svoje otroke navdušiti za sveto vero, moraš tudi sam goreti zanjo. Iz ledu se nikoli ne ukreše ogenj. Če hočeš otroke prav naučiti moliti, se moraš sam najprej odkriti pred Bogom in se pokrižati, kadar pokliče zvon k molitvi. Če želiš otrokom prav dopovedati, kako in kakšno čast je treba izkazati Najsvetejšemu v cerkvi, tedaj moraš sam najprej poklekniti in povzdigniti roke v molitvi. *ko stoniš v cerkev*

Veselim se lal krščanskega na pogosto vidimc našati v božji nevedneži in bi tajili, kar so Otroci raje p kar so na učitelj kakor ono, kar njih slišali. Be mičejo, zgledi vl jo. Jezus pravi kdor izpolni, kar ta bo velik v beškem kralje

Kam ste dali pr movih lične jas so jih za praznike nekoč

otroci in imeli z njimi obilo veselja med prazniki? V spominu jim je celo leto ostala podob Jezusa, ki so ga kot dete nazorno gledali. Kam ste pospravili velikonočne pisanke, ki so jih otroci točili ali trkali na veselo veliko nedeljo? Pirhi so še morda ostali, nauki, ki so jih nekdanji starši, botri in botre, tete in strici dajali otrokom, pa so se pozabili. Kam so se zgubile pesmice mile, s katerimi so nekdanji matere otroke že od prvega dne tolažile in uspavale, da so še nevedni že poslušali o usmiljenem Jezusu in Mariji, premili Materi, o angelu varuhu in o rumenem soncu, ki nam sije kakor božja gnada, o mali bibi, ki leze, ker jo nebeški Oče živi? Oh, svete pesmice otoške so potihnile, nihče več jih ne zna peti otroku v srce. In še huje, slabe in kvantarske se prepevajo pred otroki in jim strupa vlivajo v srce.

Kam so prešla sveta božja opravila za naše osnovnošolce, ki so jih imeli svoje dni ob godovih svetnikov, npr. ob spominu svetega Alojzija, angelskega mladeniča, zavetnika svete nedolžnosti in priprošnjika mladostnikov? Česar učitelji več ne poznajo, tudi ne morejo več dati otrokom. Zakaj ne peljete otrok še

išče, da bi prižasili grobove s jih spomnili v o bi se že v rani da se je treba srečno večnost.

šne krščanske in šege so za kakor cvetje skega življenja aznovanja. Če ne bo, kako bo praznovali? Če a ni, tudi sadu o.

med nami sve i umira.

l. M. Slomšek, obitnice 1851)

Dežela, v kateri je bil kdo rojen in vzgojen ali v kateri prebiva, se imenuje rojstna ali domača dežela, domovina, očetnjava, in jezik, ki ga govori, materni jezik.

Živeti iz Boga

Živeti iz Duha pomeni bivati iz Boga in v naravnosti na Boga. Človek ne uresniči polnosti svojega življenja brez Boga ali v zavračanju Boga, ampak samo z Bogom, s katerim more navezati prisrčen, sinovski ali hčerinski odnos: "Kajti vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji sinovi. Saj niste prejeli duha suženjstva, da bi spet zapadli v strah, ampak ste prejeli duha posinovljenja, v katerem kličemo: Abba, Oče!" Sam Duh pričuje našemu duhu, da smo Božji otroci" (Rim 8,14-16; prim. Gal 4,6). Vedeti moramo, da Duh zbuja v človeku hrepenenje po Bogu kot njegovi lastni dopolnitvi. Zato je največji greh prav v tem, da človek ne zaupa v tisto moč Svetega Duha, ki ga more dvigniti iz vsakega še tako (po človeško) brezupnega položaja.

Apostol Pavel govori tudi o **sadovih Duha**, ki dozoriijo v verniku po rodovitnem delovanju Svetega Duha in se prav po tem razlikujejo od "del mesa". Ti sadovi so: "Ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blagost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladanje" (Gal 5,22). Tu imamo nekakšen seznam etičnih meril za dejavno navzočnost Svetega Duha v nas in med nami. Boljših kriterijev za res popolno krščansko življenje nimamo!

Ko se sprašujemo, koliko in ali sploh je v nas dejaven Sveti Duh, pogledjmo, koliko in v kakšni meri so v nas "dozoreli" ti sadovi. Zelo koristno bi se bilo vsaj malo ustaviti ob posameznih sadovih, vendar nam je odmerjeno premalo prostora, da bi se lahko tega lotili. Iskreno pa priporočam, da si sami v družinah in župnijah ogledamo te sadove drugega za drugim, in to vedno znova. Vsekakor bi bil ta "seznam" čudovito izhodišče za duhovno premišljevanje ali za duhovne vaje! Prepričan sem, da ste že srečali ljudi, ki so izžarevali pristno veselje, ki je bilo nalezljivo za vso okolico in se je tudi vas prijel. **So ljudje, ki širijo okrog sebe notranji mir**, in jih ne vrže iz ravnovesja še tako vznemirljiv dogodek. In vendar to ni ravnodušnost, ampak notranja uravno-

vešenost, zaradi katere more človek zavzeti resnično pravi odnos do še tako zapletenih dogodkov. Ta mir ni stvar avtogenega treninga, ampak dar Svetega Duha. Občudovali ste že ljudi, ki so vas s svojo potrpežljivostjo kar presenečali, saj so ohranili razsodnost v trenutkih, ko bi vi izgubili živce. Poznamo ljudi, ki v svoji blagosti in dobrotljivosti niso ponarejeno priliznjeni, ampak nas preprosto razorožijo, ker "v srcu dobro mislijo".

Ko govorimo o zvestobi kot sadu Svetega Duha, je jasno, da ne gre za zvestobo nekim brezdušnim zakonom, ampak **za zvestobo Duhu**, zvestobo, ki je onkraj predpisanih pravil. Tudi krotkost v moči Svetega Duha ni klečeplazništvo, ampak je krotkost in ponižnost, ki postavlja človeka in vse stvari na tisto mesto, ki jim gre; to je krotkost po Kristusovem vzoru in nas jo more naučiti samo Kristusov Duh. Kako težavno je samoobvladovanje, najbrž izkuša vsakdo sam pri sebi. In prav ljudje, ki so "mojstri" v tej umetnosti, so jasen dokaz, da je v moči Svetega Duha to uresničljiva vrlina. Samoobvladovanje ni rezultat našega naprezanja in junaštva, temveč predvsem delo Duha v nas.

Seveda pa se "seznam" sadov svetega Duha ne konča tukaj in bi ga mogli še dopolniti, saj neizmerne življenjske moči Svetega Duha ne moremo predpisovati in omejevati. **V vseh teh primerih pa velja za osnovno prvo ali razsežnost ljubezen**, ki jo Pavel omenja prvo na seznamu. Prav ta ljubezen namreč izžareva iz vseh teh sadov; je pogoj pristnosti in rodovitnosti. Je pravzaprav merilo za skladnost sadov s Svetim Duhom, prav kakor tudi pri karizmah (prim. 1 Kor 14,1; prim. 13,1-3), o katerih nismo tukaj niti spregovorili, čeprav brez upoštevanja teh ne moremo prav razumeti kristjanovega življenja. Te so namreč vidni izraz dejavne navzočnosti Svetega Duha v človeku.

(Iz knjige dr. Cirila Sorča *Duh življenja*)

PASTIRSKO PISMO SLOVENSКИH ŠKOFOV OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 1998/99

Dragi verniki!

Ob začetku novega šolskega leta želimo spregovoriti o vprašanju šole in izobraževanja v naši državi. Škofije in redovne skupnosti so v zadnjih letih na tem področju storile, kar so mogle. Vse cerkvene gimnazije dobro delujejo in rezultati dokazujejo, da so to šole, kakršne si starši želite. Enako velja za katoliške vrtce. Žal pa niti te vzgojne ustanove nimajo zagotovljenih razmer za normalno delovanje. V pričakovanju rešitev glede denacionalizacije je ljubljanska nadškofija ogromno investirala v škofove zavode. Koprška škofija je začela zidati novo šolsko poslopje, ker je dosedanje premajhno. Salezijanci v Želimljem so to delo uspešno opravili. Mariborska škofija pa še vedno čaka, da ji od šestih stavb v mestu, ki so njena last, vsaj nekaj vrnejo. To so naše in vaše skrbi za našo mladino, dragi starši, da boste razumeli, za kaj si vodstvo Cerkve prizadeva za pravično vračilo odvzetega premoženja in za popravilo krivic.

Mnogi od vas naslavljate prošnje na nas škofove in na tajništvo sinode, naj kaj storimo za spremembe v slovenski šoli. V naši mladi državi so ta vprašanja toliko bolj pereča v obdobju, ko postavljamo temelje našega šolskega sistema. S tem določamo kulturno in duhovno podobo prihodnjih slovenskih rodov. Kakršna bo šola, taka bo prihodnja podoba slovenskega naroda. Šola je torej bistvenega pomena za našo prihodnost. Povojna komunistična oblast je z odlokom 19. januarja 1952 odpravila verouk v šoli, medtem pa je vsiljevala svoj svetovni nazor v skladu s svojo ideologijo. Z različnimi ukrepi je hotela vzeti Cerkvi in staršem, posebno vernim, vsak vpliv na mladino, kristjane pa potisniti na družbeni rob. Njen končni cilj pa je bil uničenje Cerkve in krščanske kulture na Slovenskem. Posledice te šole so na dlani.

Ne samo, da se je zamajal ves sistem krščanskih etičnih vrednot, ki so dotlej predstavljale trden temelj osebne, družinskega in družbenega življenja. Ta šola nas je tudi oddaljila od temeljev evropske civilizacije, ki je v svojem jedru krščanska. In tako je danes svet krščanske evropske kulture mnogim Slovenkam in Slovencem tuj

in nerazumljiv, kakor tudi dobršen del slovenske kulture.

Po samostojnosti smo upali, da bomo tudi slovensko šolo postavili na nove temelje. Žal se to ni zgodilo. Državni zbor je izglasoval s pičlo večino sveženj šolskih zakonov 15. marca 1996 brez predhodnega nacionalnega soglasja, na kar je Cerkev že takrat vztrajno opozarjala. V tej zakonodaji pravice staršev niso dovolj upoštevane. Premalo so poudarjene tudi odgovornosti za moralno oblikovanje mladih rodov in za vzgojo v strpnosti in sožitju različno mislečih. To je še posebno vidno v tistem zakonskem določilu, ki v državnih šolah prepoveduje vsako konfesionalno dejavnost. V naših šolah je prepovedan verouk, pa tudi kakršen koli pouk o veri, kjer bi imela Cerkev svojo besedo. To izhaja iz nestrpnosti do vere in Cerkve in bo t-ko nestrpnost tudi rojevalo. Če bi naša šola hotela vzgajati za strpnost in pluralnost, ne bi izključevala iz šolskega prostora katoliške vernosti in Cerkve, katerima pripada velik del naših državljanov. Naj v tej zvezi pripomnimo, da vsi mednarodni dokumenti o vzgoji in izobraževanju naročajo, da mora šola vzgajati za raso, narodnostno in versko strpnost. Izključevanje konfesionalne vernosti iz šole pa tudi pomeni, da si neka vplivna skupina lasti pravico oblikovati svetovni nazor mladih in se tako postavlja namesto staršev in Cerkve. Tu gre za nespoštovanje splošno priznane pravice staršev in pravice otrok. V Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic je izrecno zapisano: "Pri izvajanju funkcij, ki so v zvezi z vzgojo in izobraževanjem, mora država spoštovati pravico staršev, da zagotovijo svojim otrokom takšno vzgojo in izobraževanje, ki sta v skladu z njihovim lastnim verskim in filozofskim prepričanjem" (Ur. list IV (1994), 33, str. 231). Te možnosti v okviru državnih šol slovenski starši nimajo, saj nimajo možnosti, da bi bili njihovi otroci poučeni o katoliški veri in Cerkvi tako, kakor vero razlaga Cerkev, in tako, kakor bi starši želeli, se pravi na pristen in verodostojen način. Dejansko naša šola ni v zadostni meri povezana z vami, starši. In vendar imatevi neodtujljivo pravico, da nadzorujete šolo. Ta je dolžna spoštovati, podpirati in nadaljevati vzgojo, ki jo otroci prejema v vaši družini, kakor pravi tudi II. vatikanski koncil: "Ker so starši dali otrokom življenje, jih veže kar največ-

ja dolžnost, da otroke vzgajajo; zato je treba priznati, da so prav oni njihovi prvi in glavni vzgojitelji" (KV 3,1).

Nobena državna oblast nima pravice nadomeščati vloge staršev, je spodrivati ali ji celo nasprotovati, temveč jo mora podpirati, ji pomagati in jo dopolnjevati. To je skupno stališče katoliške Cerkve in mednarodne skupnosti. Spričo vsega tega, vas, dragi starši, pozivamo k čutu odgovornosti. Zavedajte se svojih pravic pri oblikovanju šole. Ne dopustite, da bi kakršna koli ideologija ubijala v vaših otrocih vrednote, ki so vam svete, vrednote, ki so iz naših prednikov naredile pošten, delaven, klen in pokončen narod. Dragi starši, nepustite, da se iz src vaših otrok izbriše spomin na krščanstvo. Šola, do katere imamo pravico, naj poleg solidnega izobraževanja vzgaja v duhu medsebojnega spoštovanja, solidarnosti, poštenja, odgovornosti zase in za druge. Mlade naj pripravlja na urejeno družinsko življenje, naj jim vliva državniški čut in smisel za narodno skupnost. Vzgaja naj jih v optimizmu in jih poziva k lastni iniciativi, k volji in veselju do življenja. Samo tako bomo mlade obvarovali pred nevarnostmi nasilja, mamil in samomora. Zato si moramo po demokratični poti prizadevati za spremembo sedanje šolske zakonodaje in oblikovati šolo, ki bo v skladu z zgodovinsko, kulturno in versko identiteto slovenskega naroda. Ves mesec avgust smo v Apostolatu molitve molili: "Da bi slovenska javnost spoznalavelikanski pomen religiozne vzgoje pri katezezi in verskem pouku v šoli." V ta namen molimo še naprej. V tej šoli ne predvidevamo verouka v smislu kateheze, čeprav bi imeli pravico tudi do tega, saj to na splošno obstaja v evropskih državah. Vendar nas izkušnja uči, da je uvajanje v svet vere in v življenje Cerkve, priprava na prvo sveto obhajilo in birmo prej stvar vernega občestva. Šola te vzgoje iz več razlogov nemore ustrezno opraviti. Vodstvo Cerkve na Slovenskem se zavzema za to, da se v državne šole uvede pouk o

krščanstvu kot religioznem, kulturnem in zgodovinskem pojavu in o njegovem moralnem nauku. Ta predmet naj bo obvezni in izbirni, zanj pa naj bo pristojna Cerkev. Kajti samo tako se lahko izognemo nevarnosti, da bodo otroci o veri in Cerkvi slišali od staršev in v cerkvi eno, v šoli pa drugo. To ne bi bilo škodljivo samo za vzgojo, ampak bi bilo tudi v direktnem nasprotju stem, kar zahtevajo mednarodni dokumenti, katoliška Cerkev in celo naša Ustava. Katoliška Cerkev se ne bo nikoli sprijaznila s tem, da ne bi imela nobene soodgovornosti za to, kaj bodo o njej in o katoliški veri poučevali mlade rodove. Nikomur ne maramo vsiljevati svojega prepričanja, saj bi za ta predmet bila odločitev svobodna: najprej bi se o tem odločali starši, nato mladostnik sam. Pač pa bi se s tem prostor svobode v naših šolah širil, verni in neverni bi se učili medsebojnega spoštovanja, svobodnega in neobremenjenega javnega izpovedovanja svojih prepričanj, hkrati pa sodelovanja in strpnosti. Šola je preveč resna zadeva, da bi si jo smel kdor koli prisvajati. Šolska zakonodaja mora biti sad narodnega soglasja. Pri njej morajo sodelovati vse strokovne, kulturne in duhovne sile, navzoče med nami. Za našo prihodnost v združeni Evropi je strokovno kvalitetno, kulturno razgledano in duhovno bogato šolstvo bistvenega pomena. Zato se moramo tega vprašanja lotiti z veliko modrostjo, brez strankarskih ozkosti in ideoloških zavor ter gledati samo na to, kar je v resnično dobro naše mladine in prihodnosti našega naroda. Na koncu vas vse pozivamo k večji zavzetosti in sodelovanju v našem javnem življenju v duhu krščanskega humanizma, kot ga izraža sveti Pavel: "Sicer pa, bratje, vse, kar je resnično, kar je vzvišeno, kar je pravično, kar je čisto, kar je ljubeznivo, kar je častno, kar je količjak krepostno in hvalevredno, vse to imejte v mislih. In Bog miru bo z vami" (Flp 4, 8-9)

Vaši škofje

(Oberhausen) Udeleženci družinskega srečanja BAASEM '98

Zapisali so...

Drago Jančar, MAG 39/98

Če hoče imeti družba glas kritičnih in ustvarjalnih intelektualcev, jim mora znati tudi prisluhniti. Ko je lani izšla Ura evropske resnice, smo njeni avtorji namesto tega doživeli pravi medijski pogrom. Česa vsega nam niso očitali: da so nekateri v socializmu študirali in celo doktorirali, da smo smeli objavljati knjige in da so bili izmed tridesetih podpisnikov samo štirje v zaporu. Neko je zapisal, da je treba te ljudi stresti kot prhljaj z ramen, in spet nekdo drug - ta je bil najbolj izviren - da naj ti razumniki še naprej klešejo Brižinske spomenike, sodobno slovensko družbo pa naj s svojimi urami resnice pustijo pri miru. Potem je temu vehementnemu piscu profesorica pedagoške fakultete iz Maribora razložila, da Brižinskih spomenikov pač ni mogoče klesati, kajti spomeniti so pravzaprav tanki pergamentni papirji. Predlagala mu je tudi, da bi v septembrskem roku spet malo stopil v šolske klopi, preden bo naslednjič od kakšnega doktorja znanosti, filozofa ali recimo klasičnega filologa, ki mu znanstvene knjige izdajajo na nemških univerzah, zahteval, naj molči, oziroma naj raje kleše

Brižinske spomenike. Ura evropske resnice je bila napisana iz resnične zaskrbljenosti nad stanjem stvari v slovenski družbi, iz tistega kritičnega premisleka, ki je eminentno evropski. Debate ni bilo nobene, če izvzamem neki Rusov članek, iz katerega bi bilo mogoče nekaj stavkov o družbeni solidarnosti vključiti v ta dokument. Kaj hočem reči? V ozračju novega slovenskega medijskega enoumja je malo možnosti, da bi bili kritični posegi intelektualcev sprejeti na količjak dostojni ravni ter da bi se ob njih tudi razvila argumentirana debata. Če se ob vsakem drugačnem glasu iz slovenskih časopisov zasliši prostaško zmerjanje, potem morate razumeti, da si marsikdo reče: naj imajo, kar imajo, jaz se bom posvetil tistemu, kar znam, filozofskemu traktatu, pravni študiji, matematiki, poeziji, Vergilu ali Brižinskim spomenikom. Kaj mi je pa tega treba? To je seveda samo del odgovora na vaše vprašanje, drugi del bi lahko bil premišljevanje o splošnem postkomunističnem mačku, ki po dobi evforije noče odnehati in ga pozna vsa Vzhodna Evropa, deloma tudi Zahodna, kjer so mnogi levičarski misleci ostali razočarani in praznih rok.

Bernard Nežmah, MLADINA 38/98

Javni tožilec je te dni sporočil, da je vložil obtožnico zaradi nasilništva proti Zmagu Jelinčiču. Ta je po izjavah prič pred slabim letom na srečanju partizanov v Medvodah o volilcih predsedniškega kandidata Jožeta Bernika dejal, da so domobranci golazen, ki bi jo morali počistiti že leta 1945.

Gospod Jelinčič je po tej vesti skočil v protinapad in za radijske "Odmeve" izjavil, da gre za ponovno uvajanje verbalnega delikta, zoper katerega smo se borili v enopartijski Jugoslaviji. Gospoda Jelinčiča v tej borbi v osemdesetih seveda ni bilo nikjer, toda tisti, ki smo tedaj pisali zoper člen 133 pa 228 (KZS), smo zahtevali pravico do svobodnega izražanja mnenj. Branili npr. pravico pristaša domobrancev, da zapiše, da so po njegovem bratomorno vojno na Slovenskem začeli partizani. Nikakor pa ne tega, da bi pisal, kako so partizani golazen, ki bi jo bilo treba že med vojno spraviti s sveta!

O svobodi izražanja lahko govorimo, dokler gre za izražanje mnenj. Ko pa nekdo z besedami poziva k nasilju in celotne skupine ljudi proglašajo za gnus vzbujajoče živali, smo v fašistični Srbiji. Tam danes najdete celo volilce liberalnih strank, ki za Albance pravijo, da so navadne podgane, ki se po živalsko množijo.

A N G L I J A

LONDON

November je mesec, ko se povsod po katoliškem svetu in tudi v anglikanskem Združenem kraljestvu spominjamo svojih dragih rajnih. V Veliki Britaniji imajo v ta namen poseben dan, ki ga obhajajo na drugo nedeljo v novembru. Imenujejo ga "Remembrance Day", ko se spominjajo predvsem svojih padlih v obeh svetovnih vojnah. Katoličani pa se spominjamo vseh svojih rajnih in molimo zanje ter se jim priporočamo ves november.

Kristjani se zavedamo, da z mislijo na smrt rastemo in dozorevamo v osebnost, ki zna z vero v posmrtno življenje in s povezanostjo z rajnimi sprejemati tudi zadnje dejanje - lastno smrt. "Kristjanom se ni treba bati prihodnosti; v prihodnosti nas čaka Bog," je zapisal francoski pisatelj Alexandre Dumas.

Življenje teče hitro. Ali kdaj pomislimo, koliko dni se nam je že izteklo? Nekdo je zračunal, da človekovo življenje, ki traja povprečno sedemdeset let, šteje dve milijardi in tristo milijonov sekund. Kako hitro minevajo sekunde, in vendar se nam zdi, da sekunda ni nič, da tudi minuta in ura nista nič, da celo dnevi, včasih pa celo leta niso nič.

Toda neizpodbitno drži, da nam srce udarja smrtno koračnico. Bitje srca je svojevrstno odštevanje, in za vsakogar bo prišla tista sekunda, tisti veliki trenutek, ko se bo srečal s svojim Bogom - iz oči v oči.

Za ljudi, ki jim zemeljsko bivanje pomeni vse, je to nesreča, in zato se jim zdi najpametneje ne misliti na smrt, ne slišati srca, ki nam odštevata sekunde.

Toda tudi mi, ki verujemo v posmrtno življenje, velikokrat ne poslušamo bitja srca in izgubljammo sekunde, ure, dneve, leta... Premalo smo Božji otroci, ob bogastvu Božje dobrote smo premalo dobri in premalo mislimo na to, da Jezus od nas pričakuje več, da je na nas mislil tedaj, ko je govoril o soli in o luči: "Vi ste sol zemlje..., Vi ste luč sveta..." (Mt 5, 13).

Napravimo Jezusu veselje, da bo lahko računal na nas! Obžalujmo vsak dan, ko smo delali slabo in dobro opustili, kajti le v skrušenosti nad svojimi slabostmi bomo sposobni poslušati božjo besedo pri maši, jo razumeti ob branju Svetega pisma, videti Božja dejanja v vsem stvarstvu.

Tako ozaveščenim pa nam bitje srca nikoli ne bo žalostna smrtna koračnica, ampak vselej veseli pohod, ki nas neprestano spominja na to, da gremo k Očetu v večno življenje. S tako zavestjo bomo lahko ponovili za papežem Janezom XXIII.: "Pričakujem sestro smrt preprosto in veselo, tako, kot mi jo bo Bog poslal."

In ko se nam bodo oči poslednjikrat zaprle, ne bo treba za nami govoriti: "Umrli je," ampak "Stopil je v polnost življenja." (p. Hieronim Žveglič)

Slavni komponist Wolfgang Amadeus Mozart je zapisal, ko mu je bilo trideset let: "Hvalim Boga, da mi je razodel srečo, da vidim v smrti ključ do naše resnične sreče. Noben večer ne ležem, ne da bi pomislil,

da morda, mlad kakor sem, jutrišnjega dne ne bom čakal. In vendar ne more nihče, ki me pozna, reči, da sem v občevanju čemeran ali žalosten. Za to srečo vsak dan hvalim svojega Stvarnika in iz srca jo želim vsakemu svojemu bližnjemu."

ŽSP slovenske katoliške misije

Doroteja Koman je odšla v večnost

14. septembra je v 48. letu starosti okrepčana z zakramenti za umirajoče **umrla gospa Doroteja Koman**, poročena Khan. Ob njeni smrtni postelji v bolnišnici so bili navzoči člani njene družine, sestra Mira iz Kanade in sestra Alenka iz Slovenije.

Pogrebna sveta maša je bila 17. septembra v župnijski cerkvi Our Lady of Muswell v Londonu, pogreb pa na bližnjem pokopališču St. Pancras Cemetery (East Finchley). Čeprav je bil deloven dan, je prišlo k pogrebu kar lepo število Slovencev in Slovencev ter angleških prijateljev in znancev.

Pokojna Doroteja je bila rojena leta 1950 v Komendi kot najmlajša v družini štirih deklet. V Anglijo se je

Doroteja Koman, poročena Khan

prišla z 18 leti izpopolnjevati v angleškem jeziku; delala je v bolnišnici. Tam je spoznala svojega bodočega moža, s katerim sta si kmalu ustvarila družino. Ko sta sin in hčerka odrasla, se je Doroteja vpisala na univerzo v Londonu in diplomirala iz biologije. Ta predmet je nato poučevala v šolah.

Zaradi zahrbtnje neozdravljive bolezni je morala pred štirimi leti prenehati poučevati. Polagoma in nezadržno je zgubljala telesne moči. Kljub bolezni pa je še dve leti neutrudljivo delovala v skupini za pomoč slovenskim varuškam - au-pair. To društvo slovenskih žena v Londonu skrbi za slovenska dekleta, ki prihajajo v Anglijo pazit otroke in pomagat pri gospodinjstvu v angleško govorečih družinah. Na tem mestu se članice tega društva pokojni Doroteji zahvaljujejo za vso njeno nesebičnost in radodarnost ter pomoč slovenskim dekletom. Bila je obdarjena s posebnim čutom, da je hitro ugotovila vzrok težav, v katerih so se dekleta znašla, in jih je zato učinkovito reševala.

Tudi v širšem krogu Slovenk in Slovencev v Londonu je bila poznana - zlasti v Britansko-slovenskem društvu. Vsi bomo pogrešali njeno naravno živahnost, potrpežljivost in njen pogumni značaj.

Umrla je na praznik povišanja sv. Križa. Ko smo stali ob njenem s šopki cvetja obsutem grobu, smo ji želeli, da bi čim prej zamenjala svoj križ hudega trpljenja s povišanim Križem v miru in veselju pri Bogu. R.I.P.

Njenim sorodnikom doma in po svetu izrekamo iskreno sožalje in obljublamo molitve za njihove potrebe.

Maša zadušnica za pokojno bo v kapeli Našega doma v Londonu v nedeljo, 8. novembra, ob 5. uri popoldne.

A. Žužek

A V S T R I J A

DUNAJ

Novo katehetsko leto smo v slovenski skupnosti na Dunaju začeli z jesenskim romanjem.

V nedeljo, 20. septembra, smo se podali z avtobusom na Gradiščansko. Spotoma smo si ogledali galerijo slik v dvorcu družine Hairach znanih plemenitašev iz prejšnjih stoletij. Bogata zbirka slik od 15. do 18. stoletja je bila vsekakor vredna ogleda.

Naslednja in glavna postojanka je bila Frauenkirchen, znana božja pot na Gradiščanskem. V prelepi baročni baziliki iz 16. stoletja smo imeli sveto mašo, ki jo je daroval

župnik Štekl. Po maši smo si lahko ogledali razstavo, ki so jo ob obletnici svojega delovanja pripravili frančiškani.

Pookusnem kosilu v bližnji gostilni smo se napotili proti Mönchhofu in si ogledali zasebno zdravilišče "Marienkron", ki ga upravljajo sestre cistercijskega reda. Sanatorij je namenjen rehabilitaciji telesa, duše in duha. Terapija v tej ustanovi je zelo raznolika: športne dejavnosti, knajpanje, masaže, joga in meditacije, družabne igre, pobožnosti v kapeli ipd. Prostore nam je ljubeznivo razkazala ena od sester. Obhod smo zaključili v zdraviliški kapeli, kjer smo zapeli litanije Matere Božje.

Od tam nas je pot vodila k Neusiedler See, ki je največje jezero v Avstriji, imenovano tudi "morje Dunajčanov". Po kratkem sprehodu ob jezeru je sledila zaključna postaja v bližnji gostilni "zum Heurigen", kjer smo si privoščili domače jedi in pokušali letošnji mošt. Ves čas romanja sta nas spremljala primerno vreme in dobro razpoloženje. Za to nepozabno doživetje se v imenu

Slovinci z Dunaja smo poromali na Gradiščansko.

vseh zahvaljujemo Bogu in g. Šteklu.

27. septembra smo sodelovali v dunajski stolnici pri tako imenovani maši narodov ("Sonntag der Völker"). Slovenski mešani zbor je pel jagnje božje in še eno pesem med sv. obhajilom. G. Štekl je pel kyrie, sodelovali pa smo tudi pri prošnjah.

Mašo je daroval romunski škof dr. György Jakubinyi, somaševali pa so duhovniki, predstavniki na Dunaju živečih narodnosti.

Za orglami je tudi letos sedel Robert Rieder nadarjeni študent glasbe in član naše skupnosti.

Po maši smo se na Štefanovem trgu pred cerkvijo predstavili z nekaterimi slovenskimi dobrotami - potico, ki jo je spekla Irena Kos, dobrim pecivom izpod rok Anice Novak in Rezke Schwarzott in seveda s pijačami; slivovko je prispeval Werner Oswald, vrhunska vina pa so nam poklonili Slovensko veleposlaništvo na Dunaju in Slavka Fraueneder iz Salzburga, za kar se ji še posebej zahvaljujemo.

Praznovanje je letos potekalo pod naslovom Človečnost ne pozna meja. Udeležba je bila spet številna. Veliko narodnosti se je predstavilo v narodnih nošah. Tudi Slovenci smo pokazali dve odrasli (moško in žensko) ter otroško narodno nošo. Praznovanje so počastili predstavniki diplomatskih služb na Dunaju. Slovensko veleposlaništvo so zastopali veleposlanik Ivo Vajgl, g. Franc Pristovšek ter g. Franc Kunej.

Naša stojnica je privabila največ obiskovalcev, tako zaradi dobrot, kot tudi zaradi lepega petja. Sloven-

ski fantje so ves čas prepevali slovenske pesmi, z njimi pa tudi gostje - veleposlanik s svojo ekipo ter Slovenci, ki živijo na Dunaju.

V soboto, 26. septembra, smo dobili obisk iz Brda pri Lukovici. Gospod Andrej Svete je popeljal na izlet in romanje del svojih ovčic - cerkvene pevce in sodelavce karitasa. Poromali so v Mariazell, v soboto pa prišli k nam in maševali v naši lepi cerkvi. Pri tej maši je zelo lepo pel cerkveni pevski zbor, ki ga sestavljajo večinoma mladi pevci in pevke.

Po maši smo obiskovalcem pripravili čaj, kavo in nekaj sladic. Nekaj časa so se zadržali med nami in se zanimali za življenje Slovencev na Dunaju in v naši skupnosti, potem pa so se odpravili na ogled Dunaja.

Lepe pozdrave z Dunaja

D. Belak

SPITTAL

V družini GRINTAL so imeli poroko že lani, letos, zadnjo soboto v aprilu, pa se je **za zakonski stan** odločila še hčerka MARIJA. Z možem Klausom bo živela na sončni strani Millstattskega jezera in svoje drage razvajala z odličnim pecivom, saj je priznana kot odlična slaščičarka. Njen lepi sopran je zelo dobrodošel pri slovenskem petju v naši kapeli.

Že bolj v jesenskem vremenu, 12. septembra, pa je Tone STARMAN **popeljal pred oltar** svojo izvoljenko Marijo ŠKOF iz fare St. Primož v Podjuni, kjer je bilo tudi slavlje. Oba imata precej popotniške žilice, saj sta bila že na treh celinah, pa tudi službeno sta že dalj časa zunaj

državne meje. Obema paroma želimo obilo sreče!!

Med nami je kar nekaj starejših ljudi, ki se ob visokih obletnicah najprej Bogu zahvalijo za prejete dobrote, posebno za zdravje. Potem pa spijemo še kozarček vina na njihovo zdravje, največkrat kar pred kapelo. Vsem še na mnoga leta!

Na prvi jesenski dan smo na mestno pokopališče pospremili 94-letnega Milana LUKACA. Bil je Hrvat, vendar vsa leta zelo povezan s Slovenci. Od konca 2. svetovne vojne je živel tukaj, zato se ga bo marsikateri Spittalčan še spomnil.

Še isti teden je Bog poklical k sebi 78-letno Olgo Weis, vdovo po g. Romanu, ki je dolga leta skrbel za zdravje naših zob. 1. oktobra smo jo pokopali v družinski grob na mestnem pokopališču. Naj jima bo tuja zemlja lahka!

Koroška ima več arheoloških znamenitosti kot vsa druga Avstrija, največ iz zgodnje krščanske dobe.

V vasi Sveti Peter v Lesu (St. PETER in Holz), 6 km zahodno od Spittala, so že 1908. odkopali ostanke cerkve s pokopališčem. Iskali so še naprej, ker so predvidevali, da je v bližini tudi škofovska cerkev Teurnije, glavnega mesta Norika. Prvotni poizkus pod sedanjo farno cerkvijo ni prinesel sadov. Leta 1984 pa so v bližnjem farovškem gozdu zasledili ostanke mestne utrdbe in kmalu še temelje oz. obris cerkve iz 5. in 6. stoletja.

Po previdni in temeljiti prenovi so vse izkopenine zavarovali z moderno konstrukcijo, da bo na ogled ob vsakem vremenu.

20. septembra je bila ob izkopanih večja slovesnost ob navzočnos-

ti cerkvenih in svetnih oblasti, tudi iz Slovenije. Poleg krškega škofa je bil glavni gost naslovni škof Teurnije, dr. Donato SQUICCIARINI, apostolski nuncij v Avstriji.

Vedno pogostejše se v zvezi z izkopaninami omenja, da so že takrat v teh krajih živeli Slovani, kar potrjujejo najdena grobišča.

Zadnjo nedeljo v septembru smo se udeležili mednarodnega srečanja DAN NARODOV, letos je bilo prvič na Koroškem. V pastoralnem centru v Celovcu je bila najprej sv. maša v štirih jezikih, po nej pa na vrtu Mohorjeve pogostitve, nastopi skupin in kramljanje.

LINZ

Avgusta sta obhajala **diamantno poroko g. Karel in Cecilija Lorber**.

G. Lorber je naš zakristan, zato je bila pri tej slovesnosti zbrana tudi slovenska skupnost, ki jima je v znak hvaležnosti podarila skromen dar in zapela pesem: Vsa lepa si, Marija. Za njegovo vestno in požrtvovalno delo se mu Slovenci iskreno zahvaljujejo in obema kličejo na mnoga leta.

Zadnjo nedeljo v septembru obhajamo v Zgornji Avstriji **mašo narodov**. Tokrat je mašo vodil opat iz samostana Schlägel. Glavna tema njegove pridige je bila: Človekoljubnost ne pozna meja! Po maši je sledil kulturni program in pogostitev. Nastopila je tudi slovenska skupina s harmonikarjem Zlatkom Ribičem in kitaristom Ludvikom Sadlom, ki sta poslušalstvo navdušila.

Ne samo veselje in radost, ne samo sončni dnevi, ampak tudi oblačni in neprijetni se pojavljajo v našem

Karel in Cecilija Lorber

življenju. To poletje sta imela zakonca Hollinger iz Sierninga težke dneve. Gospe Hollingerjevi je močno ponagajalo zdravje, zato je preživela veliko časa v bolnišnici.

Še hujše preizkušnje je prestala družina Kerec iz Astena. Gospa Milka je zelo resno zbolela in bilo nas je strah, da se bo od nas za vedno poslovila. Še vedno se v bolnišnici Steyr bori za življenje.

Slovenci se obeh spominjamo pri sveti maši in jima želimo, da bi kmalu okrevale.

V četrtek, 1. oktobra, smo se v Selah pri Kamniku **poslovlili od Stanislava Zoreta**, očeta privinciala slovenskih frančiškanov in šolske sestre Marije Cirile in brata našega organista v Linzu. Sveto mašo zadušnico in pogrebne obrede je vodil g. nadškof Franc Rode. Navzočih je bilo veliko duhovnikov in šolskih sester. Slovenska skupnost izreka sorodnikom umrlega globoko sožalje.

PREDARLSKA

Planinska maša

Jesenski čas je s čudovitimi barvami, v katere se odevajo zlasti goz-

dovi, zelo privlačen in mikaven za sprehode in izlete. Ob lepem in sončnem vremenu se ljudje odločajo za sprehode v višje ležeče kraje, kjer je zrak čist in razgled lep. Tam se telesno in duhovno odpočijejo. Napor na delavnem mestu in druge obveznosti človeka obremenjujejo. Vedno bolj je potrjen boleznim modernega časa. Naporna hoja v gore je sicer telesna obremenitev, vendar duhovna sprostitev, ki človeka krepi in mu vrača moči, da je spet kos vsakdanjim nalogam. Zavedati se moramo, da smo omejena bitja. Je čas dela in razvedrila. Veliko ljudi podleže zahtevam časa, ki pozna samo delovnik, nedelje in praznike pa ne spoštuje. Prej ali pozneje se to maščuje. Bolezni in druge tegobe, ki ga doletijo, mu potem grenijo življenje, denar pa mu pri tem nič ne koristi. Po pameti živeti in delati, kot nas poučuje naš svetniški kandidat, škof Anton Martin Slomšek.

To je namen tudi našega Planinskega društva, ki si prizadeva pomagati ljudem pri skrbi za zdravje telesa in duha. V ta namen organizira izlete in planinske ture.

Na tretjo septembrsko nedeljo smo **združili izlet s planinsko mašo** v kapeli pri Lustenauer Hütte nad Bödelom. Seveda to ni zahtevna tura, saj je namenjena vsem. Pot je položna in kratka, tako da jo zmore vsak. Kadar se zberemo v naravi k bogoslužju, nas navdaja občutek hvaležnosti za tako neizmerno lepoto, ki nam je podarjena. Drugače se povežemo z Bogom sredi gozda, na jasi, kjer se pase živina ter nas obdaja mir in spokojnost kraja. Veseli in hvaležni za vsak tak trenutek, se zahvaljujemo in prosimo božjega

blagoslova zase, za družino, za prijatelje in znance.

Po maši se podamo k bližnjemu gostišču, kjer se telesno podpremo. Po okrepčilu in počitku se posloavimo. Na poti domov nas spremlja toplo sonce in veseli obrazi ljudi. Vsak si nabira novih moči za naslednji naporen teden. Pogled na razstresene vasi pod nami in vršace, obsijane s sončnimi žarki, na drevesa v pisanih barvah jesenskega listja, nam razodeva božjo lepoto. Zato smo hvaležni za dan, ki smo ga lahko tako bogato doživeli.

Romanje v Einsiedeln

Romanje je posebno doživetje, če se ga udeležimo s pravim namenom. To ne sme biti samo izlet, ampak želja, da se v pokori in molitvi in z dobrimi deli Bogu in Mariji zahvalimo za vse, kar imamo in kar smo prejeli iz njunih rok. Naša velika božja pota, pa naj bodo doma ali v tujini, so takšni milostni kraji. Množica romarjev daje temu namenu močan poudarek. Molitev, petje in druge oblike pobožnosti se dvigajo k Bogu in nehote pritegnejo vsakega, da vse to doživlja globlje in lepše. To doživimo vsakokrat, ko

poromamo k Mariji v Einsiedeln v Švic.

Letošnje romanje je bilo za slovensko skupnost na Predarlskem jubilejno. Že 25-krat smo se ga organizirano udeležili in se na tej božji poti pridružili švicarskim Slovincem. Na prva organizirana romanja s Predarlške smo se odpravili s tremi avtobusi in z osebnimi avtomobili. Čas pa je povsod prinesel spremembe. Nekateri teh romarjev so odšli domov, drugi so poiskali domovino drugod, nekateri so že odšli v večnost, nekatere pa je prevzel duh časa, tako da smo tokrat poromali v Einsiedeln le z enim avtobusom in nekaj osebnimi avtomobili. Škoda, saj je to srečanje tako slovensko, domače, da se vsak čuti nagovorjenega. To je košček domovine, kjer pozabimo na tegobe tujine. Domača beseda in petje, ki sta tako značilni za naše kraje, se razlegata vsepovsod po širnem trgu pred veličastno cerkvijo in samostanom ter po mestu.

V družbi, kjer se človek čuti nagovorjenega in sprejetega, čas hitro mine. Tako je tudi za nas potekal in poslovlili smo se od prijateljev,

znancev in Slovencev iz domovine do prihodnjega romanja.

Lepo je bilo, smo slišali iz mnogih ust na avtobusu. To je najboljša vzpodbuda za odločitev na romanje. Spomini in srečanja, ki se vtisnejo globoko v srce, nas spremljajo še dolgo in nam dajejo moči, kadar je težko. Duhovno bogat človek, ki je povezan z Bogom in Marijo, je pripravljen na vse. Nekaj tega smo prejeli vsi, ki smo se udeležili jubilejnega romanja.

B E L G I J A

MAASMECHELEN – GENK

Zlata poroka Pepija in Dore Mrakič je bila deležna ne le izrednega priznanja s strani naših društev in pevskih zborov, ampak tudi s strani belgijske države. Osebo ji je prišel čestitat krajevni župan z enim od občinskih svetnikov. Prinesla sta jima denarno darilo, bogat cvetlični vrtiček in kristalni servis. Izredno pa sta bila presenečena, ko sta jima izročila čestitko iz kraljevega urada.

“Kralj in kraljica sta zvedela za vajino zlato poroko in se ob tej veseli priložnosti s srcem pridružujeta praznovanju s posebnimi znaki naklonjenosti. ... Prinašam vama njune najlepše želje za zdravje in srečo...” - šef kraljevega urada. Pa naj še kdo reče, da smo Slovenci v Belgiji kar tako. Take pozornosti niso deležni niti vsi zlatoporočenci domačini.

Množica pred romarsko cerkvijo v Einsiedelnu

8. oktobra smo se v cerkvi Maria-heide poslovili od našega rojaka Franca Šumaha. Doma je bil v Mežici na Koroškem, kjer je bil rojen leta 1938. Najprej je delal v domači železarni, nato je "šel čez mejo" in iz begunskega taborišča v Avstriji prišel v Belgijo, kjer je deset let delal v rudniku, nato pa pri cestnem podjetju. Z ženo Hildo je lepo vzgojil dva sinova, ki prav lepo govorita slovensko. Pred osmimi leti je bil uspešno operiran zaradi raka na grlu. Pred nekaj meseci pa se je pojavil rak na pljučih. Velik ljubitelj domovine Slovenije jo bo zdaj občudoval iz večnosti. Naj počiva v miru!

A. Rajk

F R A N C I J A

PARIZ

Verouk in šolo smo začeli lepo kot vsako leto, kljub temu bi radi dali vsaj nekaj napotkov za naprej. Šolo in verouk imamo vsako drugo nedeljo. Vemo, da je čedalje težje

pripeljati otroke in mladino do slovenskega doma v Châtillon. Vzrokov je več:

1. Vsi se staramo.
2. Mnogi živite zelo daleč od slovenskega središča.
3. Nekateri prepogosto pozabljate na svoje dolžnosti pred Cerkvijo in slovenskim narodom.
4. Otrok je čedalje manj.
5. Otroci nimajo veselja do tega in nočejo iti v slovensko šolo in k verouku.
6. Ob nedeljah imajo šport in rekreacijo.

Vse to je lepo in prav! Končno pa bi morali vsi skupaj dobro premisliti, da sta šola in verouk nekaj velikega in pomembnega. Kadar pridejo vaši otroci v Slovenijo, se slabo počutijo, ker se ne morejo pogovarjati v slovenščini ne s svojimi starimi starši niti ne s svojimi sorodniki, kaj šele s svojimi sovrstniki. Tako dobivajo doma razne pomisleke o pripadnosti narodu in Cerkvi. Njihov občutek je, da niso nikjer dobro sprejeti, ne v tujini ne doma. Manjkata nam dobra volja in pripravljenost za žrtvovanje. Na leto imamo samo dvajsetkrat šolo in

verouk. Torej bi morali biti dosledni, da bi tudi vi in vaši otroci bili pripravljeni dati štirideset ur na razpolago za ti dve pomembni stvari. Slovenski pregovor pravi: Kar se Janezek nauči, to Janezek zna! To je veliko spoznanje za vse čase in za vse ljudi. Res je, da je slovenskih otrok čedalje manj. Pogosto se poročate z ljudmi tuje narodnosti in se tako počasi utapljate v druge šege in navade. Slovensko prepričanje se tako čedalje bolj megli in izgublja. Pogosto slišimo: "Cerkve je tudi drugod in naši otroci bodo prej ali slej popolnoma v življenju kraja, kjer zdaj bivajo." Z dobro voljo lahko hitro odpravimo vse te pomisleke in se vključimo delovanju naših učiteljic in duhovnikov. Za vse vzgojitelje je najhuje, da je pri vsem tem tako malo dobre volje. Zbudimo se iz spanja in pričajmo z dobro voljo, kaj smo in kaj hočemo biti!

V tem mesecu sem obiskoval mnoge ostarele, bolne in osamljene slovenske ljudi. Povsod sem bil lepo in iskreno sprejet. Včasih me je prešinila groza, ko sem videl, v kakšni osamelosti živijo, razkropljeni po raznih domovih in pozabljeni celo od lastnih otrok. Neka gospa mi je dejala: "Sedem otrok

Družina Prosen Ujčič pri krstu svojega otroka

Krst pri Krapeževih

sem imela, a zdaj sem sama, kot da ne bi sedemkrat podarila življenje! Vedite, starost je težka, a osamelost je hujša kot vse!”

Ob taki izpovedi se človeku milo stori pri srcu, obenem pa začuti, da je duhovnik res edina vez med ljudmi. Pri takih obiskih se dviga morala tudi duhovniku v tujini, čeprav se pogosto lahko vprašamo, če smo res še komu koristni. Ostareli ljudje so hvaležni za vsak obisk in to se jim vidi tudi na obrazih.

CHILLEURS AUX BOIS

Kot vsako leto smo se tudi letos 4. oktobra Slovenci zbrali v župnijski cerkvi k sv. maši. Vse potrebno za mašo je še pred odhodom v Španijo na počitnice pripravila Matildi Pal. Pred mašo sem se ustavil pri Štefanu Bohecu; sprejel me je lepo in me za dobrodošlico pogostil z dobrim zajtrkom. Povedal mi je mnogo novic o ljudeh, ki živijo na tem ozemlju. Prav lepo se mu zahvaljujem za vse, kar dela za slovenske duhovnike. Z nami pri maši so bili tudi francoski verniki, saj je bil tamkajšnji župnik v drugih župnijah. Maševal je g. Silvester Česnik. Med pridigo (v obeh jezikih) je nanizal pomen in veličino molitve svetega rožnega venca. Središčna ideja homilije je bila: “Rožni venec je vrh, ki se polagoma dviga v nebesa, da smo iz dneva v dan bliže Bogu, ki nas ljubi.” Slovenske pesmi so mogočno donele pod vodstvom Marije Škrli, ki je v ta namen prišla iz Pariza. Vsi pa smo čutili, da nam manjka lepi glas pokojnega Franca Gutmaherja, ki nas je zapustil v mesecu juliju. Po sv. maši smo šli skupaj na kosilo, med katerim smo imeli veliko časa za pogovor. Taka srečanja so velik blagoslov in v

veselje vsem. Vsem ljudem dobre volje se prav lepo zahvaljujem za pristno slovensko ozračje.

Praznik vseh svetih

Na praznik vseh svetih bo sv. maša ob 15. uri, in ne kot običajno ob 17. uri. Po sv. maši bomo skupaj odšli na pokopališče in ob slovenski grobnici molili za vse naše pokojne brate in sestre po Franciji, doma in po svetu. Vsi ste lepo vabljeni k sv. maši in na klamarsko pokopališče k slovenskemu grobu.

Vabilo na martinovanje

Društvo Slovencev v Parizu vabi na veselo martinovanje, ki bo v soboto, 14. novembra, ob 20. uri v dvorani slovenskega doma. Igrali in za dobro voljo bodo poskrbeli Pariški slavčki. Za večerjo in pijačo bodo skrbeli pridni člani Društva Slovencev v Parizu. Ob 19. uri bo sveta maša! Vabljeni!

MÉRICOURT

Na prvo nedeljo v septembru smo **vstopili v novo šolsko in veroučno leto**. Pri sveti maši se je zbralo kar precej ljudi. Veselo srečanje po počitnicah je bilo razgibano, saj je hotel vsak povedati svoja počitniška doživetja. Po sv. maši smo se zbrali v dvorani slovenske misije in se dogovorili, kaj bomo letos ponudili mladim pri obredih in kako bomo delali pri verouku. Program je bogat, na žalost pa je malo delavcev za pastoralno delo. Pogovarjali smo se tudi o romanju v Rim v oktobru, saj se je samo s severa prijavilo 17 ljudi. Ketehtinje Milke ni bilo med nami, ker so ji operirali koleno. Sporočila nam je, da bo začela poučevati verouk oktobra. Vsi ji želimo hitrega ozdravljenja, saj je zelo

potrebujemo pri krščanski vzgoji otrok.

Vsi sveti

Na praznik vseh svetih bo sveta maša ob 10. uri v kapeli svete Barbare. Povabite še svoje prijatelje in znance slovenskega rodu.

Od 2. do 5. novembra bo blagoslovitev grobov po raznih pokopališčih. Prosim, da nam že naprej sporočite, kdor hoče, da bi bil grob vaših pokojnih blagoslovljen. Sporočite g. Vinku Razložniku ali pa telefonirajte na Slovensko katoliško misijo v Méricourt. Tel: 03 21 70 91 88.

Uredil Silvester Česnik

Igra

Društvo Slovencev v Parizu vabi na igro A. Ingoliča **TAJNO DRUŠTVO PGC**, ki jo bodo izvedli mladi iz Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta pod vodstvom g. Susiča. Igra bo 21. novembra ob 20. uri v dvorani Slovenskega doma v Chatillonu. Vsi lepo vabljeni na ta kulturni večer!!

Koncert

V Parizu bodo mladi Slovenci iz Argentine 28. novembra ob 20. uri v cerkvi Saint Germain-des-Prés predvajali verski koncert. Izvajali bodo ljudske verske pesmi, obogatene z odlomki iz Svetega pisma ter duhovnimi mislimi. Pripravlja Društvo Slovencev v Parizu. Vsi vljudno vabljeni!

VERSAILLES

Sestra Benigna Antonija Alič (1917-1998)

Sestra Benigna je bila rojena junija 1917 v Zabukovju pri Sevnici v globoko verni družini. Mati je vsak

dan hodila k maši, oče je bil v službi na občini v Slivnici. V družini je bilo enajst otrok, dvanajstega, fanta siroto, ki je ostal brez staršev, pa so posvojili.

Okrog leta 1933 je mesečnik Glasnik Srca Jezusovega, ki je izhajal v Ljubljani, prinesel kratek članek o sestrah Pomočnicah vernih duš. Tako se dekleta v Sloveniji zvedele za te sestre in njihovo delo. Iz Zavsavja je odšla najprej v noviciat v Francijo (Versailles) sestra Friderika, za njo leta 1935 Ana Žnidaršič, leta 1937 pa Antonija Alič, ki si je kot sestra izbrala redovno ime Benigna.

Sestra Benigna je 45 let delovala v materni hiši v Parizu, zadnja leta pa je preživela v hiši za bolne in ostarele sestre v Versaillesu.

Bila je delavna in je gojila globoko duhovno življenje. Z otroškim zaupanjem se je predala v božjo previdnost. Nikjer se ni silila v ospredje, ampak je mislila zlasti na druge in bila pozorna na njihove težave. Zato je bila med sestrami priljubljena, bolnim in ostarelim je prinašala vsakdanjo tolažbo in družino, dokler ni neizprosna bolezen pobrala tudi nje.

Umrla je v nedeljo, 27. septembra, zvečer, pokopana pa je bila v sredo, 30. septembra. Na zadnjo pot so jo pospremile njene sestre, pogrebno mašo pa so darovali hišni duhovnik, g. Česnik in prelat Čretnik.

Slovenska Katoliška misija v Parizu izreka globoko sožalje njenim sosestram in sorodnikom v Slovenije. Sestri pa želimo, naj počiva v miru z Njim, ki ga je neskončno ljubil.

Prelat Nace Čretnik

ST. BRIAC - SUR - MER (Côtes d'Armor)

V soboto, 3. oktobra, sta se v St. Briaru poročila **Nataša Vičič** in **Dominique Thiriet**. Želimo jima obilo božjega blagoslova in sreče na skupni življenjski poti. Vsa poroka je bila v znamenju srečanja Slovenije z Bretanijo.

JUŽNA FRANCIJA

Dovolite mi, da vam opišem doživetje, ki se je med mojim obiskom na jugu Francije v taki ali drugačni obliki ponovilo večkrat. Prvič sem obiskal 96-letno ženo, za katero

sem zvedel nedavno. Že 76 let živi v Franciji. Ko sem pristopil k njeni bolniški postelji in se predstavil, je ganjena spregovorila v lepi slovenski besedi: "Nisem si mislila, da bom v svojem življenju še videla slovenskega duhovnika! Hvala, ker me niste pozabili!" Bogu hvala za te besede, ki so me zadele v srce in zdelo se mi je, da sem v Jezusovem spraševanju vesti kristjanov zaslišal: "Tujec sem bil v tuji deželi in ste me obiskali." Ženi sem podelil sveto maziljenje in po končani molitvi mi je s šibkimi rokami dala znamenje, naj se ji približam. Ko sem to storil, me je s solzami v očeh objela in večkrat poljubila.

Dobri Bog je temu osrečujočemu doživetju dodal še druga, ob katerih sem popolnoma pozabil na prevožene kilometre. On sam me je vodil do osamljenih in zapuščenih, do bolnih in trpečih, do mladih in ostarelih rojakov, da bi jim spregovoril besedo tolažbe ali z njimi delil veselje, da bi jih opogumil in z njim molil, da bi jih v Njegovem imenu blagoslovil in jim podelil zakramente.

Gospod mi je pripravil tudi posebno presenečenje. V okolici Bordeauxa mi je dal srečo spoznati

Slovenski možje iz Vitrolesa

Na obisku pri Jeanu Raholinu v Castets en Dorthé

večjo skupino slovenskih rojakov, za katere do zdaj duhovniki v Franciji skoraj nismo vedeli. Srečal sem se z našimi ljudmi, živečimi v bližini Agena, v Casseuilu, Castets-en-Dorthe, Mellhanu, Langonu itd. Zelo me je razveselilo, ko so izrazili prošno in navdušenje, da bi v bližnji prihodnosti tudi zanje bilo organizirano kakšno slovensko srečanje s sveto mašo. Tako bi se povezali in tudi spoznali med seboj rojaki, ki tam živijo že desetletja, pa še sami ne vedo drug za drugega.

Naj omenim le nekaj priimkov družin, ki se jim moram še posebej zahvaliti za gostoljubje in odprtost, s katero so me sprejeli v teh dneh: Bajt, Raholin, Gerbec, Štrukelj, Simoniti, Mavrič, Roman, Natek, Horvat, Sraka, Ipavec, Jankovič, pa sestre redovnice v Auehu in Lurdu.

JARNAGE (CREUSE)

Naznaniti želim veselo novico, da sta si že 4. julija v kraju Jarnage pred Bogom obljubila večno zvestobo Frančeska Horvat in Laurent Rouffet. Frančeska, dva dni pred poroko je dopolnila 20 let, je hči slovenskih staršev Marije in Michela Horvata.

V imenu vseh rojakov, prijateljev in znancev, posebno še tistih iz Prek-

Frančeska Horvat in Laurent Rouffet

murja, od koder izvira družina Horvat, voščim mladoporočencema prave in svete ljubezni. Naj Bog obdari njun zakon z blagoslovom in s trdnostjo.

AZURNA OBALA

MARSEILLE

Pred našim mašnim srečanjem v Marseillu sem izvedel, da se je letos zamenjala predstojnica hiše, v kateri imamo običajno sveto mašo. Tako me je malce zaskrbelo, da novo vodstvo sester frančiškank morda ne bi bilo naklonjeno našim srečanjem. Po telefonskem pogovoru z novo prednico pa sem bil popolnoma pomirjen, saj mi je zagotovila, da bomo pri njih še naprej dobrodošli. Bodimo hvaležni sestrar frančiškankam, da nam s tolikšno dobroto dajejo na razpolago svojo kapelo za slovensko mašno daritev in povrhu odstopijo tudi prostor za družabna srečanja. Posebna zahvala gre vsakokrat tudi sestri Frančiški Brčan, ki kljub svojim devetim desetletjem še vedno vsakokrat pospravi in počisti za nami. Prav je, da s svojo hvaležnostjo ne prezremo skromnih oseb, ki se trudijo in služijo s požrtvovalnostjo v dobro vseh.

Ko smo se 19. septembra zbrali pri maši v Marseillu, nas je užalostila vest, da je 25. julija zapustila ta svet sestra Francka Župančič. Sestra Francka je bila rojena v Šmartnem pri Litiji pred 93 leti. V Francijo je prišla leta 1932 in vsa dolga leta do smrti živela svoje redovniško poslanstvo v zvestobi in ponižnosti. Naši majhni skupnosti je prišlo kar v navado, da smo vsakokrat po maši usmerili svoj korak tudi proti bol-

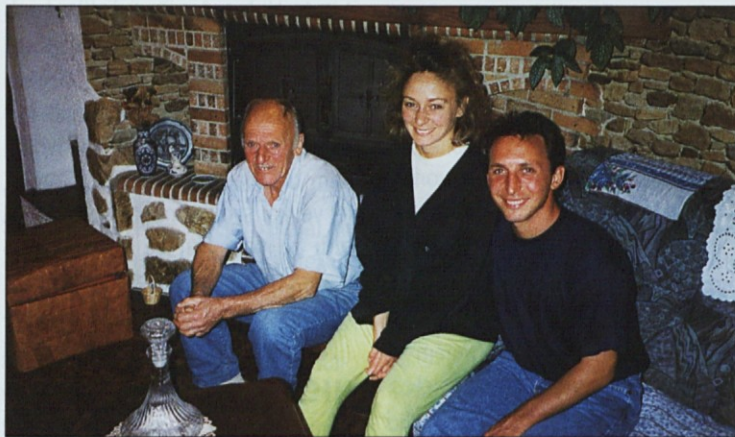
niški sobi sestre Francke, kjer smo ji zapeli kakšno pesem in se z njo poveselili v kratkem klepetu. Pogled na radostni in od svetega življenja lepi in jasni obraz dobre redovnice nam bo zdaj primanjkoval. Gotovo je veliko svojih molitev namenila tudi za nas. Naj se veseli večne sreče pri Bogu in nas odslej spremlja s svojo priprošnjo iz večnosti!

NICA

Tudi dnevi, ki jih preživim z rojaki v Nici, mi vselej prehitro minejo. Vsakokrat se skušam z obiskom spomniti posebej naših bolnikov, da bi v svojem trpljenju oz. oslabelosti zaradi starosti mogli čutiti, da jih Cerkev ne pozablja in da smo v svojih molitvah povezani z njim. Pri marsikaterem srečam več kot obžalovanje, lahko rečem pravo bolečino, ker ne morejo k slovenskim mašam. Prav zato bi želel nagovoriti vse tiste, ki imate za to vse možnosti, da nikakor ne opuščate temeljnega vira krščanskega življenja. Čeprav vam polagam na srce, da je redna nedeljska maša naša krščanska dolžnost, se zavedam da tega poziva mnogi ne boste vzeli resno, če ni v vas prave in žive ljubezni do Kristusa in

Pokojna Marija Jelovec

Vedno nasmejana družina Koren iz Levensa

Cerkve. Skupaj z vami želim moliti: "Gospod, pomnoži nam vero." Naj nam Bog vlije spoznanje, kako resno in močno ga potrebujemo. Ne odvrčajmo in ne zavračajmo božjega blagoslova, ki se razliva na naše družine in našo skupnost po nedeljskih mašah.

Bogu hvala, da lahko g. Franjo Pavalec kljub bolezenskim težavam vsako nedeljo daruje sveto mašo z vami in za vas. Sam pa vas bom ob redkejših obiskih še nekaj časa moral spremljati z molitvijo in sveto daritvijo od daleč. Vabim in prosim vas, da z odgovorno zavestjo prihajate k nedeljski maši v našo kapelo don Bosko. Vsako zadnjo nedeljo v mesecu pa je sveta maša ob 16. uri popoldne v župnijski cerkvi na Colle s/Loup. Prav ob tokratnem obisku pri vas sem imel 27. septembra možnost prvič darovati mašo z vami tudi na Colle s/Loup. Prav je, da je enkrat mesečno maša tudi v popoldanskih urah. Tako upoštevamo tudi gospodinje, ki se v dopoldanskih urah vrtijo okrog loncev.

Kot vsakokrat sem tudi tokrat en popoldan (v petek, 25. septembra) namenil obisku naših redovnic v Lorguesu. Naneslo je, do so se mi

pridružili tudi nekateri rojaki iz Nice; skupaj smo nekoliko povzdignili slovesnost svete maše in zavest občestva slovenske Cerkve v tujini. To je bilo sestram v posebno veselje in spodbudo, saj veliko molijo za vse nas. Če koga od rojakov pot zanese v Lorgues, sem prepričan, da bo pri dobrih slovenskih sestrah vedno dobrodošel gost.

Naj vas Bog krepi s svojim blagoslovom!

Vaš dušni pastir David

H R V A Š K A

ZAGREB

Po dvomesečnem premoru je bila 13. septembra v Zagrebu spet slovenska maša. Takrat je prišel med nas g. Mitja Štirn, kaplan iz Šentjerneja, letošnji novomašnik. Razveselili smo se njegovega novomašnega blagoslova. V nedeljo, 27. septembra, smo tudi mi praznovali

Slomškovo nedeljo. Pri sv. maši smo se zahvaljevali za Slomškovo beatifikacijo, ki čaka samo še na slovesno razglasitev. Med mašo je pevski zbor zapel dve Slomškovi pesmi: V nebesih sem doma in Romarsko pesem, ki jo je uglasbil naš dirigent Vinko Glasnović. Ker duhovna sekcija in pevski zbor nosita ime Antona Martina Slomška in skrbita za njegovo duhovno kulturno dediščino, nam je pevski zbor na proslavi po maši zapel še nekaj pesmi na Slomškovo besedilo.

Zagreb pa se je pripravljal na obisk sv. očeta. Razglasitve kardinala Alojzija Stepinca za blaženega se lahko veselimo tudi Slovenci. Ko so Nemci izgnali Slovence na Hrvaško, je nadškof Stepinac pomagal zlasti duhovnikom. Lahko občudujemo njegovo pokončnost in pogum. Naša najstarejša članica Marija Rapotec (roj. 1901) je na trditev v Delu, da je kardinal Stepinac simbol in blagoslov hrvaškega kolaborantstva, takole opisala svoje spomine nanj: Slovenski begunci smo leta 1941 v Zagrebu hodili ob nedeljah ob deseti uri v katedralo k Stepinčevi maši s pridigo, ker smo v tistih težkih časih dobili v njej vedno kakšno tolažilno besedo. Svoje pridige je rad sklenil s kakim tolažilnim izrekom iz Svetega pisma, na primer: Kdor bo z mečem začel, bo z mečem končan. Spominjam se tudi njegovega govora na trgu pred katedralo, ko je z dvignjeno roko in strisnjeno pestjo ter s povišanim glasom žugal nemški komandi, ki je bila v semenišču poleg katedrale: "Streljanje talcev je pogansko!" Takrat sem mislila, da nas bodo vse zaprli, Stepinca pa ustrelili.

mk

N E M Č I J A

BERLIN

Naši veroukarji in ministranti

Kar krepko smo že zakoračili v novo šolsko in veroučno leto. V slovenski župniji v Berlinu imamo tri veroučne skupine: mlajšo, birmansko in starejšo. V birmanski skupini je šest veroukarjev, ki bodo prejeli zakrament sv. birmе prihodnje leto, v jubilejnem letu slovenske župnije. Verouk pridno obiskujejo vsi otroci, tudi starejši, ki so že bili pri birmi, kar je gotovo pohvala za njihove starše, ki skupaj z župnikom skrbijo za versko vzgojo in duhovno rast svojih otrok.

Še posebej nas veseli, ker imamo veliko dejavnih ministrantov, s čimer se včasih ne morejo pohvaliti niti velike župnije v domovini. Pri nas je, hvala Bogu, drugače! Letos imamo precej novih; Marko PANGERL, Florjan in Gregor BALIGAČ, Danijel GABOR in Janez MELANŠEK so najmlajši, lanske prvoobhajanci. Čeprav tako mladi, stari so od sedem do deset let, so vsem vzor. Prihajajo redno, kar kaže, da so svoje sodelovanje pri bogoslužju vzeli zelo resno. To so čudoviti otroci, živahni, igrivi in polni otroških domislic, a pred mašo se zresnijo in postanejo "odrasli". Njihovo zavzeto delo so opazili tudi obiskovalci iz Slovenije in jih večkrat pohvalili. Pri tem pa ne smemo pozabiti na starejše ministrante, ki jim zelo pomagajo. Brez Lucije, Sebastjana, Bernardke, Denisa in drugih naše sodelovanje

Ivanka in Franci Žirovnik s prijatelji pod klopotcem

ne bi bilo tako popolno. Naši ministranti so ponos župnije in naših rodov ter poživitev bogoslužja in liturgije.

Delo ŽPS

V nedeljo, 20. septembra, smo imeli sejo župnijskega pastoralnega sveta. Večina članov se je že resno lotila priprav na 30-letnico slovenske župnije v Berlinu, ki jo bomo slovesno praznovali leta 1999. Dogovorili smo se za prevzem organizacij stalnih prireditev v okviru župnije, kot so martinovanje, adventni koncert, miklavževanje, božič, silvestrovanje, pustovanje, slovesni postni koncert in proslava ob jubileju župnije, birma, itd. Pogovorili smo se o naših vsakdanjih težavah. Čaka nas veliko dela, vendar nam je s skupnimi močmi še vedno uspelo. Da bomo še bolj z veseljem delali, bodo člani ŽPS in pevci konec oktobra s pomočjo izseljeniškega društva Za Slovence po svetu romali v domovino. O obisku v domovini bomo obširneje poročali prihodnjič.

Jubilanti

Očitno je bilo leto 1948 nekaj posebnega, kajti letos se Abraham

že celo leto sprehaja po Berlinu in obiskuje slovenske jubilate. V zadnjem času so se "starim", o katerih smo že pisali, pridružili še trije: **Zlatko Seličanec**, **Edo Guzaj** in kot zadnja **Terezija Pukmeister**.

Zlatko Seličanec je doma iz okolice Varaždina in je eden tistih, ki skupaj z ženo Jožico, sinom Štefanom in hčerko Silvo velikokrat skrbijo za to, da udeleženci naših prireditev niso lačni in žejni. Njegova hiša je vedno odprta tudi za goste slovenske župnije. Na naših prireditvah Zlatko srečamo ponavadi v vlogi točaja, kar pa ni čudno, saj tudi ob svoji hiši v Berlinu goji vinsko trto. Ob praznovanju njegove 50-letnice so mu pod to trto v krogu domačih in prijateljev zapeli zdravico člani moškega okteta!

Edo Guzaj je po rodu Zasavec. Je zelo dober človek, vedno pripravljen na pomoč. Z ženo Darjo sta velika ljubitelja plesa in z veseljem sodelujeta v plesni skupini društva Slovenija v Berlinu. Slavljenec Edo, njegova žena Darja in njuna otroka Olaf in Romana so prijetna in zgledna družina. Doma so pripravili tudi lepo praznovanje očetovega Abrahama.

Terezija Pukmeister je doma iz okolice Šentjurja pri Celju. Vedno tiha, neopazna, a pridna in požrtvovalna, kadar gre za našo župnijo. Z možem Francijem in hčerko Sonjo redno skrbijo za naše skupne prostore. Terezika že od vsega začetka sodeluje pri župnijskem delu, vedno je pripravljena pomagati, tudi kadar pridejo gostje iz Slovenije. Njena pomoč je neprecenljiva. Ne da se prešteti ljudi, ki so prenočili pri Pukmeisterovih in bili pri njih postreženi. Terezika je zgled dobre matere in ljubeče žene, njena družina

na je lep zgled krščanskega življenja. Mož Franci vodi oba cerkvena zbora, moški oktet in ženski sekstet, pri katerem sodeluje tudi hčerka Sonja. Petdesetletnico je praznovala doma, v krogu prijateljev, s pesmijo pa sta jo počastila tudi oba zbora.

Vsem jubilentom želimo veliko zdravja, družinske sreče in še na mnoga leta!

Vsi sveti

Pred vrati je mesec november. Po naravi je bolj pust, turoben. Jesenske megle se vlačijo po kotlinah in veter vrtniči odpadlo listje. Ko pa posije jesensko sonce, je kakšen dan prav čudovit, svetel. Prav tako je življenje.

Prvi dan meseca novembra je praznik vseh svetnikov. Odšli bomo na pokopališče in se poklonili spominu svojih rajnih. Tudi nekaj berlinskih Slovencev bo letos lahko obiskalo grobove svojih sorodnikov, kajti ravno v teh dneh bodo člani ŽPS in pevci romali v domovino. Vsak izmed nas ima že koga, ki počiva na pokopališču, pa naj bodo to starši, otroci, bratje, sestre, prijatelji... Vsaka smrt pomeni neprecenljivo izgubo, povzroči bolečino in žalost. Toda kristjani se svojih pokojnih ne spominjamo le s cvetjem in obiskom pokopališča ob prazniku vseh svetnikov. Spominjamo se jih vsak dan v molitvi. Prižgana sveča nam pomeni simbol življenja, večnega življenja. Smrt ni konec, je začetek nečesa novega. Umremo zato, da bomo živeli. In v tej veri, upanju in ljubezni molimo zanje in se veselimo srečanja v večnosti.

FRANKFURT

Spomladi, ko je bilo za mesec maj napovedano romanje v Lurd in za jesen romanje v Einsiedeln v Švici, je bilo pri mnogih ljudeh čutiti navdušenje. Kaže pa, da je do jeseni to navdušenje splahnelo, saj jeseni ni bilo tako velikega odziva. Kljub vsemu se nas je 26. septembra na pot proti Einsiedelnu odpeljalo 37 romarjev. Že v soboto zvečer smo se pridružili Slovincem pri praznični maši v Zürichu, v nedeljo pa mnogim drugim romarjem v Einsiedelnu. Na poti proti Švici smo si ogledali velike renske slapove pri Schaffhausnu. Tisoč kilometrov dolgo pot tja in nazaj smo z voznikom Helmutom v vedrem razpoloženju z molitvijo in pesmijo srečno prevozili. Upajmo, da bo volje do romanja prihodnje leto še več.

Po nemških župnijah je prva nedelja v oktobru zahvalna nedelja; cerkve so na to nedeljo okrašene s sadovi zemlje. Tako je bilo tudi v Lichu, kjer se Slovenci prvo nedeljo v mesecu zberejo k maši in srečanju. Na zahvalno nedeljo se jim je pridružilo še nekaj članov slovenske skupnosti iz Mainza oz. Wiesbadna.

Tokrat je bolj še prijetneje, ker je **Marija Furlan** nekaj dni prej praznovala 60. rojstni dan. Pri maši smo se spomnili tudi Jazbinskovih fantov Dejana in Benjamina iz Muenzenberga, ki sta prejšnji dan odpotovala v Slovenijo, kjer bosta v Cerkljah ob Krki "s puškico nabasano in sablico pripasano služila cesarju".

rem

MANNHEIM

Anton Kramberger (1922 – 1998)

Pokojni Anton Kramberger je bil še eden od mnogih Slovencev s Štajerske, ki jim je nemška mobilizacija uničila zdravje, domovina pa jih je po mačehovsko odrivala v tujino. Rodil se je pred 76 leti v Negovi; v drugi svetovni vojni je izgubil nogo. Leta 1962 se je z ženo in hčerko preselil v Nemčijo. Kot mnogi drugi nemški mobiliziranci je tudi on našel drugo domovino v Saarlandu, v Reisbachu. On je že četrti rojak, ki nas je v slabem letu in pol zapustil v tem delu Nemčije blizu francoske in luksemburške meje. Še bolj kot izgubljena noga ga je težilo, da je

M. M.

(Frankfurt – Lich) Po nedeljski maši zahvalne nedelje

Anton Kramberger

bil zaradi tega zapostavljen v domovini in nato v Nemčiji. Kot priden človek bi rad delal, pa so ga povsod odslovili. Rad je zahajal k slovenski maši, kadar pa mu je zdravje nagajalo, je prosil, da mu obhajilo prinesejo v klop. Zadnje zimo se mu je stanje tako poslabšalo, da ni več mogel priti med nas, aprila letos pa je dokončno omagal. Pokopan je bil v Reisbachu.

Dvajsetletnica v Schwarzwald

V času, ko so drugod po Nemčiji že praznovali deset- ali celo dvajsetletnico slovenske maše in nekateri že niso več čutili potrebe po slovenski družbi in slovenski maši, so slovenski rojaki, raztreseni po širnem Schwarzwald, šele dočakali obisk slovenskega duhovnika. Gospod Stanko Gajšek je bil prepričan, da je na tem območju gotovo dovolj Slovencev, ki bi zaslužili njegov obisk. Začel je povpraševati in zbirati naslove; pri tem je tisto leto prevozil kar okrog 70.000 kilometrov. Nato je leta 1978 v Vöhrenbachu, med Furtwangnom in Donaueschingenom, začel s slovensko mašo. Da se je pravilno odločil, priča še danes največji obisk

slovenske maše na območju slovenske župnije v Mannheimu.

13. junija letos smo se zbrali k slovesnemu praznovanju. Na žalost se praznovanja ni mogel udeležiti pobudnik slovenske maše, župnik Stanko Gajšek, ker mu je to preprečila nenadna obolenost. Zaradi birme v svoji sedanji župniji Goče na Vipavskem prav tako ni mogel priti med nas župnik Bogdan Saksida, ki je sem zelo rad prihajal maševat.

Nisem mogel verjeti, da bodo klopi velike cerkve v Vöhrenbachu polne. In vendar so bile! Somaševanje je vodil delegat za slovensko dušnopastirstvo v Nemčiji, msgr. Janez Pucelj. V pridigi je spodbujal k zvestobi Bogu in narodu ter medsebojni povezanosti. Somaševali so še Janez Šket, slovenski župnik iz Stuttgarta, Janez Perčič, jezuitski pater iz Ljubljane, ki je pripeljal odličen pevski zbor svetega Mihaela iz rodnega Olševka pri Kranju, ter Janez Modic, sedanji slovenski župnik za ta del Nemčije. Poleg rednih obiskovalcev slovenske maše so prišli rojaki od Grenzacha pri švi-

carski meji do Heidelberga in Darmstadta na severu ter Esslingena na vzhodu. Iz Tuttlingena pa so prišle slovenske narodne noše. Tudi nemških prijateljev ni manjkalo. Iskreno nas je pozdravil nemški župnik Adler, velik prijatelj Slovencev in zagovornik slovenske maše.

V dvorani smo po sv. maši najprej prisluhnili pozdravnemu nagovoru Marjane Golob, pobudnici in glavni organizatorki praznovanja, pevski zbor iz Olševka pa je pripravil koncert narodnih pesmi. Zanimivo, kako slovenska pesem pritegne majhne otroke, ki slovensko niti ne govorijo več. Kar nekaj jih je bilo, ki so med petjem plezali po stopnicah na oder ter od blizu poslušali. Slovenska učiteljica Bojana Mlinar je pripravila otroke iz Ravensburga in Tuttlingena, da so nam zapeli, recitali in zaigrali lutkovni prizor. Škoda, da tako prizadevni učiteljici slovensko ministrstvo za šolstvo ni podaljšalo pogodbe in se je morala vrniti v domovino. Očitno je odgovornim bolj pri srcu podaljševanje pogodb osebam, ki se niso "omadeževale" s sodelovanjem z župnijo ali Slovenskim kongresom.

Polne klopi ob 20-letnici v Vöhrenbachu

Tako imenovana "laičnost" (beri: ignoriranje vere in Cerkve) jim je pomembnejša od uspešnega dela z otroki.

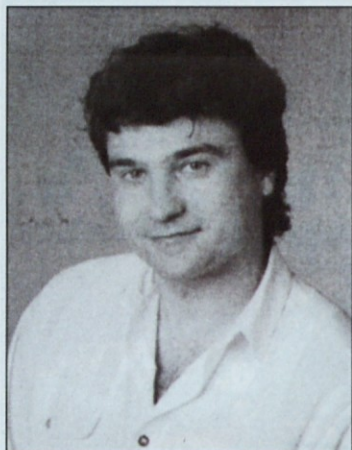
Ansambel Boža Majerja je spravil v dobro voljo in k plesu prek dvesto gostov v dvorani. Tudi Nemci so izjavljali, da so po dolgem času spet enkrat dočakali dobro glasbo. Vsi so se imeli lepo, zadovoljni pa so bili tudi prizadevni organizatorji, čeprav niso imeli dosti časa za praznovanje in ples. Tudi mladi slovenski rojaki, ki sicer ne čutijo več potrebe po slovenski maši, so radi priskočili na pomoč in pridno stregli. Tokrat so začutili, da še spadajo v slovensko družbo.

J. M.

MÜNCHEN

Tragična smrt mladega letalca Janija Škedlja

Na vajah športnega jadralnega letalstva za evropsko prvenstvo v Bayreuthu je 18. avgusta letos ugasnilo življenje mladega, zelo nadarjenega letalca Janija Škedlja, starega komaj 32 let. Pokojni je bil rojen na Jesenicah, od koder se je 5 let star s starši preselil v Nemčijo. Tu

se je šolal, študiral na visoki šoli in uspešno diplomiral iz strojništva in elektronike. Ves prosti čas pa je posvetil letanju, saj je imel letalske izpite za osem različnih letal. Lani se je pridružil novomeškemu jadralnemu društvu in tudi nastopal za slovensko ekipo. Z vztrajnostjo in talentom se je športno hitro povzpela, a je usoda spremenila vse načrte in upanje. Na uradnih vajah je v višini 700 m trčil v švedsko letalo, katerega pilot se je rešil. Janiju pa je pri trčenju odletelo eno krilo in je strmoglavil. Imel je samo sedem sekund časa za rešitev, kar pa mu ni uspelo.

Zadnja leta je živel v Starnbergu, koder je tudi pokopan. Poleg domačih in sorodnikov iz Slovenije je bilo na pogrebu veliko prijateljev. Poslovilno besedo je izrekel tudi direktor münchenske tehnične univerze in posebej poudaril Janijeve izredne uspehe in dobrosrčnost z vsem spoštovanjem. Bog mu daj večni pokoj, očetu, materi, bratu in drugim sorodnikom pa tolažbo in vsem naše iskreno sožalje.

Poroka Stanke Škrabl in Aleksandra Knavs

Veliko mladih je v naši fari, vendar so poroke zelo redke, zato smo vsake toliko bolj veseli. 8. avgusta sta se v fari nevestinih staršev pri Sv. Emi blizu Rogaške Slatine poročila Stanka Škrabl in Aleksander Knavs.

Aleksander je devet let obiskoval slovensko sobotno šolo in petnajst let zvesto ministriral pri naši maši ob nedeljah v Münchnu. Tako nevesta Stanka kot Aleksander sta bila tukaj rojena, a sta oba ohranila ljubezen do domovine, kjer sta tudi začela skupno pot. Spoznala sta se

na slovenski veselici v Münchnu. Čestitamo jima in jima želimo božjo pomoč, da bi mogla lepo in težko nalogo zakona čimpolneje izpolniti.

ROSENHEIM

Krščen je bil **Kajetan Huber**, sin Kajetana in Pavle, rojene Golob. Botra je bila Annemarie Bosch, rojena Huber. Tako ima zdaj mala Marija bratca, ki ga ima zelo rada. Pa ne le ona, saj je mali Kajetan razveselil poleg svojih staršev še stare starše in tete. Tudi za našo rosenheimsko skupnost je to razveseljiv dogodek. Naše iskrene čestitke staršem in vsem sorodnikom; krščencu pa želimo, da bi ga božji blagoslov spremljal vse življenje.

OBERHAUSEN

"POT, DOLGA ŠTIRI DESETLETJA..." je bila v preteklem mesecu vodilna misel naše župnije. S hvaležnostjo v srcu smo se namreč spominjali Cerkve na Slovenskem, ki je pred 40 leti v ljubeči skrbi za rojake poskrbela za ustanovitev slovenske župnije. Enako smo hvaležni tudi tukajšnji Cerkvi, ki je omogočila in pomagal, da so rojaki duhovno oskrbovani.

V duhu tega praznovanja smo se na rožnovensko nedeljo v lepem številu zbrali skupaj z rojaki iz koelnske župnije na tradicionalnem romanju pri Mariji v Kevelaerju. Čeprav je bilo vreme deževno in hladno, se nas je zbralo več kot 200. Za zahvalno romarsko sv. mašo smo povabili medse münsterskega pomožnega škofa dr. Josefa Vossa, ki je v tej obširni škofiji odgovoren za pastoralo priseljencev. Med nami

Poroka Stanke Škrabl in Aleksandra Knavska

Krst Kajetana Huberja

se je počutil prijetno domače, kar smo začutili že v njegovem nagovoru. Pri litanijah Matere božje pred milostno kapelo pa je že zapel z nami. Lahko rečemo, da je bil z nami s srcem in glasom slovenske pesmi. Med slovesnostjo smo blagoslovili tudi veliko spominsko svečo s podobo brezjanske Matere božje in jubilejnim posvetilom. V "kapeli sveč" bo ostala med množico drugih kot (iz Nemčije in drugih evropskih držav) spomin na "slovenski rod, ki živel je in živi tod". Zgodovinski opis brezjanske Marije Pomagaj bo marsikateremu obiskovalcu Kevelaerja sporočil, da v raju pod Triglavom živi Marijin narod.

OKTOBER, posvečen molitvi, nas je posebej združil ob njej na papeževu in misijonsko nedeljo. Ljubezen mora biti tudi dejavna, ko raste iz molitve. Tako so bili tudi darovi po vseh naših skupnostih v tem mesecu namenjeni za misijone. Odziv je bil lep. Bog povrni vsem, ki kljub skrbi za vsakdanji kruh znajo misliti tudi v duhu potreb Cerkve v misijonih.

Župnija se je v kratkem času "pomnožila" za tri male junake, same fantke - pri Pillerjevih v Hammu, pri

Avguštinovih v Moersu ter pri **Križančevih** v Oberhausnu. Bog daj vsem trem in njihovim staršem obilje svojega blagoslova. Čestitamo!

Nasmejan, vesel in za vse priročen Franc JAZBINŠEK je kot "srce in duša" skupnosti CASTROP-RAUXEL. Ob že minuli 60-letnici mu vsi iz skupnosti želimo zdravja in da tudi v bodoče ostane "naš Francelj". Bog te živi!

O osrednji slovesnosti ob 40-letnici župnije, ki je bila na zadnjo oktobrsko nedeljo, boste zvedeli v naslednji številki.

Bog daj, da bi praznovanje rodilo duhovne sadove. Le tako bomo smeli reči, da smo upravičeno slovesno praznovali!

Vabilo na RATHEIM Sv. maša 14. 11. ob 16. uri bo darovana za vse pokojne člane društva Slovenska beseda. Pri maši in na srečanju poje zbor Slovenski cvet iz Moersa. Povabljeni vsi od blizu in daleč.

BAZAR v ESSNU bo na 1. adventno nedeljo, 28. 11. Razmišljajmo, kaj bomo pripravili, kako izvedli in predvsem prišli!

STUTT GART

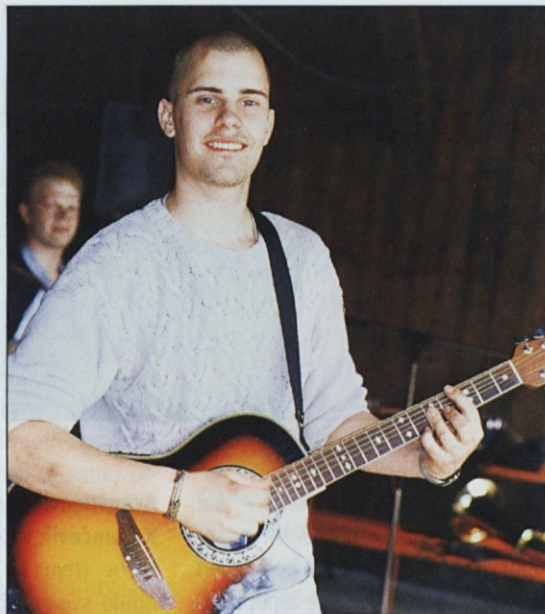
Lurška votlina na vrtu Slovenskega doma blagoslovljena

V naši skupni pripravi na sveto leto 2000, pod geslom "Z Marijo v 3. tisočletje", smo se na letošnjem romanju v Lurd dogovorili, da naredimo znamenje, ki nas bo spominjalo na ta čas milosti. Iz Lurda smo prinesli lep Marijin kip, z vseh koncev domovine (z vrha Triglava, s Ptujске in Svete gore, z Brezij, z Obale, iz Prekmurja in s Pohorja...) pa kamenje in tako je nastalo to lepo znamenje na vrtu našega doma. V nedeljo, 19. septembra, smo ga po sveti maši blagoslovili, skupaj s križem, ki je spomin na lansko birmo.

V nedeljo, 27. septembra, je društvo Slovenskih muzikantov iz Sindelfingena pripravilo **jesenski piknik** v Magstadtu, ki smo ga povezali s sveto mašo v naravi. To je bila hkrati naša zahvalna nedelja, saj je jesen že podarila veliko sadov in pridelkov. Bogu smo se zahvalili za vse darove in milosti, ki jih prejemo, hkrati pa poprosili za njegovo varstvo tudi v naprej. **Posebej smo se spomnili Roberta Škufce,**

Lurška votlina in križ v spomin na sv. birmo

Pokojni Robert Škufca

čigar kratko življenje je bilo zelo bogato, saj se je vsem razdajal, svoje talente nenehno razvijal in jih uporabljal v veselje vseh. Pogrešamo ga, vendar pa smo hvaležni tudi za čas, ko je bil med nami.

Isto nedeljo se je večja skupina romarjev iz Stuttgarta in Reutlingena udeležila slovenskega praznovanja v Einsidelnu.

V soboto, 3. oktobra, pa je skupina otrok sobotne šole in njihovih staršev obiskala Ellwangen. Tam je bil sv. Metod, moravsko-panonski nadškof, dve leti v "hišnem priporu", ker je med karantanskimi Slovenci v Panoniji in na Moravskem uvajal bogoslužje v slovanskem jeziku. Martin in Antonia Keber sta nas povabila v Aalen na kosilo. Jedi na žaru sta jima pomagala pripraviti še zakonca Anica in Rajko Bratanič, za kar se vsem iskreno zahvaljujemo. Naš sobotni izlet smo zaključili v Bad Urachu, kjer smo imeli skupaj s tamkajšnjimi rojaki sveto mašo.

Lepo je bilo, ko je pri oltarju streglo kar šest ministrantov, pa tudi pesmi so z dodatnimi glasovi v cerkvi še lepše zazvenele.

V zadnjem času sta se srečala z Abrahamom **Frida Lamovšek** in **Anton Rudolf** iz Esslingena. Njima in vsem drugim slavljencem želimo v življenju še veliko lepega in dobrega.

REUTLINGEN:

V nedeljo, 4. oktobra, se je nenadoma **ustavilo življenje 24-letnemu Robertu Budji** iz Reutlingena - Oferdingen. Po osnovni šoli se je izučil za avtokleparja in svoj poklic z veseljem opravljal, žal pa je postal žrtev prometne nesreče. Od svojih staršev se je po obisku vračal v svoje stanovanje, a ni prišel do tega cilja, ampak do končnega Cilja. Robi je bil vedno vesel, plemenit in zelo delaven, tudi med Slovenci v Reutlingenu in okolici, zato ga ne bodo pogrešali le domači, mama Branka

in oče Jože ter sestra Klavdija, ampak tudi mnogi drugi daleč na okoli. Ker je tako ljubil svojo domovino, njegovo telo počiva na božji njivi v Negovi.

Naj mu Gospod nakloni veselje med izvoljenimi, nam pa da trdno upanje, da je vsak grob hkrati tudi zibelka novega življenja!

Š V E D S K A

Jesen na Švedskem

V začetku oktobra, ko nastaja to poročilo, je jesen že v vsem svojem razkošju. Dan je čedalje krajši, tema pa dobiva čedalje večjo moč. Kljub temu so v srcih naših rojakov prižgane lučke. To doživljamo, kadar se

zbiramo kot katoličani v cerkvi ali kot rojaki, ki se želijo srečevati ter ohranjati to, kar je slovenskega.

Med dopusti se je v Sloveniji zgodilo marsikaj lepega in zanimivega tudi za naše rojake s Švedske. Nekaj jih je bilo na "Srečanju v moji deželi" v Ribnici na Dolenjskem. Drugo večje srečanje je bil pohod v slovenske planine. Slovenski dušni pastir Zvone je že petič organiziral in s svojimi pomočniki iz Lovrenca na Pohorju ter Frama tudi izpeljal letošnji vzpon na Snežnik. Med vzponom se je del naših rojakov srečal z državno sekretarko Mihaelo Logar, ki je skupaj z njimi osvojila Snežnik. Na vrhu so občudovali Slovenijo, saj je bil razgled kar dober. Naslednji dan je sledil ogled Škocjanskih jam, ki so zares pravi biser. Popoldne je bila sv. maša pri kapelici Lurške Matere Božje v Lipici. Enkratno doživetje evharističnega slavlja v naravni katedrali, seveda s prošnjo v srcu vseh za zdravje "našega Silva", ki je do letos vsako leto vandral z nami v planine. Med osvajanjem Snežnika in pri obisku njemu tako dragega Krasa smo ga pogrešali. Isti dan popoldne smo osvojili še Nanos, tokrat z avtomobili. Z ozirom na neprijaznost tis-

tih, ki so jih dočakali v koči na vrhu, je bila taka odločitev pravilna, saj so se morali odpeljati v dolino. Kakšna reklama za Slovenijo - raj pod Triglavom - v svetu, ki je znan po prijaznosti? Pa vse je bilo dogovorjeno in rezervirano po telefonu. Toda tudi takšno doživetje ni moglo pokvariti prijetnega razpoloženja, ki se je nadaljevalo še tretji dan. Žal je bilo le malo rojakov s Švedske pri Novi Štifti na Dolenjskem, kjer je msgr. Janez Pucelj daroval romarsko sv. mašo in po njej vodil manjšo skupino po Ribnici, kjer smo si ogledali cerkev in odšli na kosilo. Pot je nato nadaljeval v Kočevje, kjer so se rojaki srečali s kulturo Kočevčev. Od tam so šli na najbolj posvečen kraj Slovenije, v Kočevski rog, kjer se je po II. svetovni vojni za slovenski narod izvršil največji zločin vseh časov, ko je brat dvignil svojo zločinsko roko nad svojega brata. V srcih vseh navzočih je bila ena sama želja, naj kri mučencev vendar obrodi bogate sadove za domovino Slovenijo in za vse njene sinove in hčere, ki živijo daleč po svetu. Msgr. Janez, hvala za vse dobro in plemenito, kar je bilo storjenega s tvoje strani za naše rojake s Švedske!

Pokojni Jože Hančič

Poroka V soboto, 25. julija, sta v cerkvi sv. Marka v Vrbi na Gorenjskem potrdila svojo medsebojno ljubezen **Renata Štefanič** iz Stockholma in **Boštjan Trampuž** iz Slovenije, po katerem je Renata vzela svoj novi priimek. Sv. mašo, med katero sta si obljubila dosmrtno zvestobo in ljubezen, je vodil Renatin stric Stane Štefanič, župnik pri Sv. Lovrencu na Dolenjskem. So-maševal je tudi slovenski dušni pastir na Švedskem. Slovesnost so počastili mnogi sorodniki in prijatelji družine Štefanič in Trampuž. Poročno slavlje se je nadaljevalo do ranih jutranjih ur na Bledu, ki je novoporočenca počastil z veličastnim ognjemetom, saj so ravno takrat potekali Rikiljevi dnevi.

Draga novoporočenca, naj vaju blagoslovi dobri Bog. On naj vajino ljubezen potrdi s številnimi otroki, ki naj vama bodo v srečo in veselje! Pomaga naj vama, da bosta v njem srečna in da bosta za svojo zvestobo nekoč bogato nagrajena v nebesih. Vsak dan sprejemajta drug drugega, sprejemajta novo življenje in trpljenje drug drugega ter skupaj izpovedujta vero in ljubezen, da bo nekoč nebeški Oče z da potrdil vajino od-

Renata Štefanič in Boštjan Trampuž sta se poročila v Vrbi.

ločitev in vaju bogato nagradil z večnim življenjem in srečo.

Pogrebi Svojo življenjsko pot je končal in odšel k Bogu po bogato plačilo **Jože Hančič** iz Huskvarne na Švedskem. Pogreb je 17. avgusta vodil župnik Josef Nilsson iz Jönköpunga, kamor je Jože pripadal. V krogu svojih domačih, prijateljev in sodelavcev je bil deležen sadov pogrebne sv. maše. Pokojni se je maše rad udeleževal, dokler ga ni bolezen priklenila na bolniško posteljo oziroma na oskrbo doma, kjer mu je stala ob strani žena Angela. Jože je bil deležen tudi občasnega obiska slovenskega dušnega pastirja, ki mu je prinesel svete zakramente.

Izhajal je iz revne slovenske delavske družine. Na Švedsko je prišel prek Italije v začetku 60. let skupaj s svojo ženo in otroki. Leta 1965 je začel delati v papirnici v Jönköpingu, in to delo opravljal vse do upokojitve leta 1990. Njegovi sodelavci Švedi so mu radi priznali, da je s svojo pridnostjo in sposobnostjo tudi on veliko pomagal pri izgradnji nove, demokratske Švedske. Med sodelavci je bil priljubljen, prav tako med svojimi rojaki. V Huskvarni, ki je znana predvsem po šivalnih strojih, sta z ženo Angela našla novi dom, kjer sta živel mirna, a žal tudi s križem bolezni zaznamovana upokojenska leta.

Naj dragi naš rojak mirno počiva na njivi vstajenja, naj si spočije od svojega truda in naj bo za vse dobro, kar je storil za slovensko in švedsko skupnost, deležen bogatega plačila v nebesih! Jože, vi pa molite za slovensko skupnost na Švedskem, da bo še naprej ohranjala svojo pripadnost Kristusovi Cerkvi in slovenstvu.

Vaš Zvone Podvinski

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

NEMČIJA

MÜNCHEN Svete maše novembra in decembra

Slovenska maša je vsako nedeljo ob 16.30 v cerkvi sv. Duha na Tal zraven Marienplatz. Pol ure pred mašo je priložnost za spoved. Prvo nedeljo v mesecu je ob 16.00 MOLITEV ZA MIR IN DUHOVNE POKLICE.

VSI SVETI - maša ob 16.30 v župnišču (izjemoma, ker cerkev ni prosta!).

VERNIH DUŠ DAN - maša za vse naše pokojne ob 18.00 v župnijski kapeli

PRVI PETEK - maša z molitveno uro 6. 11. in 4. 12. ob 18.00 v župnijski kapeli

DUHOVNA OBNOVA za vse naše župljane bo v soboto, 28. 11. Začetek ob 9.00. Vodil jo bo msgr. Janez Pucelj. Zaključek ob 18.00 z mašo.

ŠOLA - 14. in 21. 11. ter 5. 12. ob 9.00 do 11.30 v župnišču

MLADINCI se srečajo dvakrat mesečno ob sobotah ob 17.00 v mladinski sobi

MIKLAVŽEVANJE bo 6. 12. po maši v sestrski dvorani na Blumenstrasse. Čim prej prijavite otroke!

WALDKRAIBURG - v soboto 6. in 21. 11. ter 5. in 19. 12. v cerkvi Kristusa Kralja ob 18.00.

ROSENHEIM - 8. in 22. 11. ter 13. in 27. 12. ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču.

FREILASSING - 8. 11. ter 13. 12. ob 16.00 v župnijski cerkvi.

STUTTGART Svete maše novembra in decembra

STUTTGART - Sv. Konrad: 1., 8., 15. in 29. nov. ter 6., 13., 20., 24. (ob 22.00), 25. in 27. 12. ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 1. nov. in 6. dec. ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 8. nov. in 13. dec. ob 9.30

SCHORNDORF: kapela - sestre: 15. nov. in 20. dec. ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 15. nov. in 20. dec. ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian (SOBOTA): 21. nov. in 12. dec. (Miklavž) ob 17.00!

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 22. nov. in 27. dec. ob 9.00!

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 22. nov. in 26. dec. ob 17.00!

NERESHEIM: 28. 11. ob 15. uri.

Sobotna šola:

Stuttgart: 7. in 21. nov. od 10.00 do 12.00.

Šola v Böblingenu:

1. nov. in 6. dec. ob 9.00.

Tečaj slov. jezika za mlade in odrasle: Začetni ob četrtkih, nadaljevalni ob sredah od 19.30 do 21.00 v Slov. domu.

Slovenski dopolnilni pouk:

informacije in prijave: g. Vinko Kralj, tel.: 07031/808 125.

Seminar:

13. - 15. 11. ob Bodenskem jezeru: Vanja Kržan: Ko se srečam s trpljenjem, zorim za ljubezen. "Moj jarem je prijeten, moje breme je lahko!"

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je odprta: torek in petek, od 9.00 do 12.00, torek, sredi in petek od 16.00 do 19.00, ter vedno po maši oz. po dogovoru. Tel.: 0711/23 28 91 ali Janez Šket, 0711/2 361 361 oz. 0171/34 776 35.

Konzularni dnevi

- Sophiestr. 25/II: 5., 12. 19., 26. nov. ter 3., 10., 17. in 22. (torek!) dec. (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711/640-10 31 /32/ ali 80045 München, Lindwurmstr. 10, tel. 089/ 543-98-19.

REUTLINGEN: Sv. maše novembra in decembra: Bad Urach, St. Josef: (sobota!) 7. in 21. nov. ter 4. in 19. dec. ob 17.00.

PFULLINGEN, ST. WOLFGANG: 8. in 21. nov. ter 13. in 27. dec. ob 19.00.

GÖPPINGEN: 27. dec. ob 15.00.

Pisarna, Krämerstr. 17, je odprta ob četrtkih od 15.00 do 18.00 in po dogovoru.

Kristo Srienc: Sprta brata

To trditev so dokazali med drugim s tem, da Marko vedno, če pride v naše kraje, obiše tudi župnika in se po navadi kar dalj časa mudi pri njem. Mežnar od Sv. Jakoba je v gostilniški družbi, ko je bil židane volje, vedel povedati, da ju je nekoč, ko je prišel neopaženo v župnišče, slišal, kako sta skupno molila brevir. Vsekakor je bil Marko skrivnostna oseba. Ni beračil. Dasi beraško opremljen, je vseeno tu pa tam, tako se je pripovedovalo, priskočil na pomoč kakemu očitnemu nesrečnežu, ki je po nedolžnem zašel v neizhodno stisko.

Ako si Marka vprašal, kje je njegov dom, se je nasmehnil in pomežiknil ter se odrezal: "Povsod tam, kjer bivajo pošteni slovenski ljudje".

Markova najbolj skrivnostna lastnost pa je bila, da je nesluteno hitro spoznal vsak položaj. Nobena ljubezenska spletko mu ni ušla, nobena še tako zoprna politična nakana mu ni ostala prikrita. Čeprav se je delal na levo oko slepega in napol gluhega, je videl in slišal več ko vsak drug. Zato so se ga spletkarji bali, se pred njim zapirali, ga sovražili. Marko se je tega zavedal. Odpadništvo in vse, kar je stalo temu kot motor v ozadju, je odločno odklanjal.

Tak je bil berač Marko Ponudlej, zato se je običajno ustavil tam, kjer je našel poštene slovenske ljudi.

Še nekdo je vedel za to Markovo življenjsko skrivnost: pokojni stari Ravničar. Marko mu jo je zaupal, ker je bil prepričan, da jo bo Ravničar nesel s seboj v grob.

Neki ugleden trgovec z onstran meje je ob obisku svojega bratranca v Rožu vedel povedati, da je bil Marko svoj čas nadvse uspešen izvidniški oficir generalka Maistra.

Ob nekem pohodu pa so ga "folksverovci" dobili v roke ter ga do nezvesti pretepli ter vrgli v neki občinski zapor. Kljub polomljeni nogi je ponoči pobegnil ter se rešil.

Tak je bil berač Marko Ponudlej, zato se je običajno ustavil tam, kjer je našel poštene slovenske ljudi.

Ko je Jošt odgnal vole v hlev, se je Marko usedel na n-ten ter zamišljeno zrl v daljavo. Ni dolgo čakal.

Že so zacvilila hlevska vrata in oglasil se je Jošt: "Marko, pojdi v hišo. Mati in Manica te bosta tudi veseli. Gotovo si lačen in utrujen. Včeraj smo klali. Krvavice dobiš za večerjo in kislo zelje. Potem nam boš pa kaj povedal, kaj lepega, vmes lahko tudi kaj takega, da te spreleti mrzlica pri poslušanju."

Po teh besedah je Jošt prijel berača Marka za roko ter ga peljal skozi vežna vrata v družinsko sobo. Pred velikim lesenim razpelom v kotu je brlela drobna lučka ter medlo razsvetljevala prvi mrak, ki je padal skozi okna in se odbijal ob mogočni javorjevi mizi, nad katero je na drobni nitki obešen plaval spretno izrezljan golobček, kot simbolična podoba Sv. Duha.

Ob tej družinski mizi se pod okriljem Sv. Duha zbira družina k molitvi, k jedi, k važnim posvetom, k izmenjavi mnenj in načrtov; takšna je bila stara tradicija Ravničarjevih gospodarjev.

Marko Ponudlej, skrivnostni berač, je to tradicijo poznal, jo s srcem odobral ter jo iskal tudi po drugih do-

(Oberhausen) Slovenska mladost – Baasem 1998

Oberhausenski nasmeh na domačih tleh

movih širom po Podjuni, Rožu in Zilji, toda postajala je le redek ostanek minulih srečnih dni.

Marko je odložil, kot bi bil tu doma, culo in torbo za peč. Iz kuhinje je vstopila gospodinja in za njo še Manica.

"O, Marko, Bot te sprejmi! Že od atinega pogreba te ni bilo k nam! Gotovo si lačen: usedi se k mizi. Z nami boš večerjal. In ti, Manica, pojdi v klet, sadjevca prinesi. Vidva z Joštom sta gotovo žejna, on od gnojvože, in ti Marko od dolge poti".

V veži so tedaj zaropotali nagli koraki. Vstopil je Tevž v praznji obleki. Prezirljivo je vrgel pogled na berača, ki je kot vedno neodločeno obstal sredi sobe v zadregi, ali naj prisede ali ne. Tevž je zamomljal:

"No, Ponudlej, kar za peč se spravi; kdor ne dela, naj tudi ne je!"

Marko se je ob tej neprijazni opazki vzravнал, ošinil Tevža od nog do glave, govoreč: "Po videzu tvoje obleke tudi ti danes nisi robotil*, zato velja tvoja opazka tudi zate. Končno pa me je k mizi povabil tvoj brat, dobri novi gospodar."

"Kar pa žal zaenkrat še ni!" se je jezno zadril Tevž, planil k izhodu ter za sabo zaloputnil vrata.

Navzoči so se osuplo spogledali. Mati pri štedilniku je polglasno vzdihnila. Oddaljujoči se koraki so utionili v nočni tišini. Tevž je odhajal dol na trg. Oskrbnikova okna pod gradom so bila razsvetljena.

Pri Ravničarju pa je berač Marko Ponudlej sedeč ob zapetku odprl svojo bogato spominsko zakladnico ter pripovedoval dogodke iz prepotovanih znanih in neznanih krajev.

Manica mu je predlagala: "Marko, pripoveduj nam o suškem Flegarju."

"Ali te ne bo strah, če bo ponoči potrkal Flegar na tvojo okno?"

"No, Ponudlej, kar za peč se spravi; kdor ne dela, naj tudi ne je!"

Še preden je Manica odgovorila, je Marko pričel: "Kakor veste, je med vašo in sosednjo vasjo velik zarasel bukov gozd. Že od davnih časov se imenuje Flegarca. Mogočna stoletna bukova drevesa ob cesti s svojimi košatimi vejami zakrivajo cesto, da podnevi noben sončni žarek ne prodre skoznje in ponoči nobena zvezda ne najde poti do ceste. Noč in dan je Flegarca zavita v skrivnosten polmrak, kot bi se strahovi sprehajali po njej in bi zli duhovi skrivaje se za debelimi debli prežali na prišleca.

(München) Izletnice uživajo v toplem soncu

To je Flegarca - nočno sprehajališče svoječasnega grajskega valpta Flegarja. Tu čaka ob sobotnih in kvartnih večerih Flegar, da bi nadaljeval svojo gnusno valptovsko službo. Gorje popotniku, ki bi te večer bo polnoči tukaj srečal Flegarja. Včasih si prikazuje kot velikan: iz oči in ust mu gori ogenj, da se uzigajo veje nad njim. Večkrat prijezdi v divjem diru na črnem konju, ki iz gobca bruha goreče žveplo. Neki kmet se je v gostilni zakasnil notri v noč ter se vračal ob polnoči domov. Sredi Flegarce se mu nasproti privali strašna črna pošast z ogromnimi tacami in odprtim žrelom. Iz gobca ji je bliskalo in grmel. Kmet se je spustil po strmini navzdol proti Dravi ter se rešil.

Nekoč se je vračal ob polnoči domači kaplan s previdenja v sosednji vasi. Sredi Flegarce ga sreča ženska postava, z gorečo svetilko v roki. Ko pride kaplan vstric postave, vidi, da je okostnjak. V eni roki nosi svetilko, v drugi svojo lastno mrtvaško glavo. Kaplan se prestrašen obrne in kar so ga nesle noge zbeži nazaj, od koder je prišel. Za seboj sliši obupne klice: "Pokora, pokora".

Nekoč sta ob pozni nočni uri šla na kvartno soboto dva zaljubljenca skozi Flegarco. Nista imela najbolj čednostnih namenov. Ko sta ustavila in se ravno poljubljata, plane iz grma temna postava, oblečena v ohlapno črno suknjo. Dekle se v strahu vrže fantu v roke. Prikazen pa skoraj po živalsko kriči: "Sem roke, sem roke, da vaju zvežem!" Drugo jutro so ju ob cesti sredi Flegarce našli z železno verigo trdo zvezana na rokah; bila sta vsa bleda, do smrti prestrašena."

Marko je malo prenehal ter se ozrl na svoje poslušalce, ki so nemo poslušali. Nato je nadaljeval: "Da v Flegarci straši, to je znano v vsej okolici. Da imajo ti pojavi

zgodovinsko ozadje, je pa le malokomu znano. Pred davnimi leti je gospodaril na gradu silno nadut graščak. Njemu podrejeni tlačani so silno trpeli. Tlačane je pretepal ter z bičem izsiljeval njihove pičle pridelke. Še ob kvatrnih nedeljah jih je silil, da so od jutra do večera garali na graščakovih poljih in travnikih. Kdor se je branil, ga je valpet vrgel v grajsko ječo. Nobeno dekle ni bilo varno pred njim. Neki kočar, ki je imel številno družino in mu je žena ležala na porodu ter zato ni prišla na tlako, je prosil valpta, da ji dovoli kak dan dopusta. Kaj, mislite, je ta storil? Šel je ter ženo in ob njej otročička z bičem pretepel, da sta tej muki podlegla. Kočarja pa je vrgel v ječo in se iz nje ni več vrnil.

Ljudsko izročilo pripoveduje, da je surovega valpta končno zadela pravična božja kazen. Ko je nekoč skozi bukov gozd jezdil napol divjega žrebca, da bi na polju nadzoroval tlačane, ga je konj tako nesrečno vrgel s sebe, da si je zlomil tilnik. Gozd je po ponesrečencu dobil ime Flegarca, in v njem še danes straši grajski valpet Flegar“.

S tem je Marko svoje pripovedovanje končal. Jošt ga je peljal v podstrešno sobo, kjer mu je bilo pripravljeno skromno, a čedno ležišče. Tudi družina je odšla k počitku. Mama kot zadnja je ugasnila svetilko.

Noč je legla na Ravničarjevino. Nad njo se je kot ogromno pokrivalo bočilo nebo, posuto s tisočeriimi drobnimi zvezdami. Pomežikovale so si med seboj, kot radi delajo zaljubljeni človeški otroci spodaj na zemeljski obli.

Vse je že spalo, samo mati Barba je v svoji čumnatosti še bedela ter molila za sina Tevža, da bi svetomeška Mati Božja privedla nazaj na pravo pot. Najraje bi ga šla sredi noči iskat, njega, ki je mlad tako lahkovoren in se izmika

Bogu. Čutila je, da potrebuje veliko mamine ljubezni, njene priprošnje, njenega zadostilnega trpljenja.

Še v polsnu je gledala, kako silna pošast steguje svoje ogromne šape po njem, toda ona se vrine vmes ter ga brani. Nazadnje ji angeli zatisnejo oči in v odsvitlu notranje umiritve so pogrezne v globoko spanje.

Tam v podstrešni izbi še vedno bedi berač Marko. Razmišlja, kako je predsinoči, ko je prišel v vas, slišal za vogalom maroškega poslopja polglasno šepetanje. V dvojici je prepoznal Tevža in Eriko. Ujel je nekaj besed, iz katerih se je dalo sklepati, da gre za neko nakano zoper Jošta. Nocoj naj se znova sešla pri Eriki.

“Pride tudi Erhard. On je zvitejši od naju,” je Marko točno slišal zadnje Erikine besede. Tiho, kot je prišepal, se je neopaženo zopet umaknil.

Na slamnjači leže je pozno v noč tuhtal, kaj vse bi to pomenilo. Jasno mu je postalo, da se dela zlobna nakana zopet mladega Ravničarja.

- Ali ga naj opozorim? Ne! Naredil bi mu samo skrbi. Nič točnega ne vem. Pač pa bi ga kazalo opozoriti, naj bo previden.

Kočarja pa je vrgel v ječo in se iz nje ni več vrnil.

S tem je Marko končal svoje razmišljanje. Spanec je končno premagal tudi njega, kot zadnjega pod Ravničarjevo streho.

Tevž in Erika sta dogovorjeno večerno srečanje težko pričakovala. Sonce kar ni hotelo zaiti. Večer se je bližal počasi kakor polž. Oba sta si vroče želela tiste telesne bližine, ki jo ljudje bolj ali manj upravičeno imenujejo ljubezen. To je čustvo, ki človeka dviguje, pa ga lahko tudi ponižuje. To čustvo nas ali muči ali neskončno osrečuje, ali nas siromaši ali bogati, ali nam krade mir, nas napolnjuje z bolečino in z neutešljivim hrepenejem, pripravlja slast in bol, nas spravlja v največjo blaženost ali pa nas žene v skrajni obup. Ljubezen je nekaj, za kar je jezik vse prereven, da bi izrazil v besedi. Ljubezen je lahko ali od zgoraj ali od spodaj.

Te ljubezni sta si tisti večer vroče želela Tevž in Erika. Nadvse pa sta si želela, da bi to svojo srečo mogla čimprej nemoteno uživati kot pravno priznana mlada gospodarja na Ravničarjevini.

Kako pa odstraniti navidez pravno nepremagljive ovire? Erhard jima je ponovno zagotavljal, da ne bo miroval, dokler ne najde poti do tega cilja. Nocoj da jima hoče

(Stuttgart) Spomin na prvo obhajilo

(Chateauroux) Prijetna družba po maši

predložiti svoj načrt. Dogovorili so se, da se tik pred večerom srečajo pri Erhardu tr prerešetajo možnosti.

Tudi Erhard je popoldan počasi mineval. Kakor roj sitnih muh so se mu podile misli skozi glavo. Zadnji čas se je ponoči in podnevi ukvarjal z načrtovanjem, kako bi brez večjega hrupa po legalni poti prišla Ravničarjevina iz Joštove posesti v last Tevža in Erike. Za celo vrsto načrtov se je že ogrel, pa jih potem zopet zavrgel. Končno se mu je zazdelo, da je le našel izvedljivo rešitev: Jošta je treba obremeniti s tako prepričljivim kaznivim dejanjem, da pravno ne izgubi samo svoje časti, temveč tudi svojo osebno svobodo, in ga bo moralo sodišče po sodnijski poti razlastiti, dedno upravičenost pa priznati drugemu sinu, to je Tevžu. Po tem temeljitem razmišljanju je prišel Erhard do zaključka, da ta načrt ne more spodleteti, razen, če bi njegovo zamisel onemogočile res izredne komplikacije. S tako morebitnostjo pa ni hotel računati.

Bilo je v času, ko so po končani dnini prihajali delavci z marofa* ter se vračali domov. Erhard je sedel v pisarni. Ko jih je slišal odhajati, je stopil k oknu in ga zaprl. Tedaj je pridrvel pred hišo avto ter obstal tik pod oknom.

"Ravno sedaj mora kdo priti, ko pričakujem Tevža in Eriko!" se je Erhard pojezil.

Iz voza so stopili trije gospodje. V hipu jih je spoznal. Na mah ga je minila vsa nejevolja. Pohitel jim je naproti. Prijateljsko so se rokovali. Po toplem sprejemu jih je po stopnicah peljal v lepo opremljeno sprejemno sobo poleg svoje pisarne, rezervirano samo za izbrane goste. Posadil jih je okrog velike okrogle mize.

"S čim vam smem postreči?" je vprašal.

Kot bi vprašanje preslišal, se je starejši gospod pozanimal: "Ali smo sami in nam nihče ne prisluškuje?"

"Brez skrbi! Vrata so zaklenjena in okna zaprta."

"Važne reči imamo na sporedu! Bog ne daj, da bi kaj prišlo v javnost!"

Pri teh besedah je stopil Erhard, da bi gospode pomiril, k oknu.

"Ali je morda le kdo spodaj?" se je zopet oglasil starejši gospod.

"Ne, nikogar ni!" je zatrjeval Erhard. "Samo zazdelo se mi je, kot bi hušknila senca tu spodaj za grm! Mogel bi biti Tevž."

"Kdo je ta Tevž?" je hotel vedeti srednji.

"Prijatelji, ali recimo raje, ljubimec moje sestre je. Z nami sodeluje, popolnoma zanesljiv je in nam v kočljivih zadevah veliko pomaga. Namenjen bi mogel biti k moji sestri, ki stanuje tik mojega stanovanja, da bi si v večernimi sopari skušala malce ohladiti svojo ljubezen".

Vsi so se zasmeli.

Nato je Erhard še vnovič zatrdil: "Prijatelji, brez skrbi bodite! Nikogar ni blizu, da bi prisluškoval!"

"Previdnost je v teh krajih nujno na mestu!" je nadaljeval gospod Rumpold. "Sicer vemo, da so ti čuši zelo lahkoverni, zaupljivi in se dajo zlahka prelisičiti; navadno se nevarnosti prepozno zavedajo. Ko slutijo proti sebi kakšno nakano, pa vpijejo, kot bi gorele vse njihove bajte!"

Pri teh besedah je stopil Erhard, da bi gospode pomiril, k oknu.

Medtem je Rumpold vzel iz aktovke debelo mapo, jo začel odpirati, ter razlagati: "Mi v centrali vodimo natančno kartoteko o vseh Slovencih, ki živijo na Koroskem. Samo glede vaše okolice je še pomanjkljiva. Manjkajo nam še zanesljivi podrobni podatki. Zato smo prišli, da nam ti, dragi Erhard, s svojimi zaupniki pomagaš. Ti poznaš te hribovce in kočarje po teh grapah in soteskah. Ko boš delal kartoteko, kaže razdeliti prebivalstvo v tri vrste, in sicer z našega vidika: 1. v zanesljive, "domovini zveste", ki se smatrajo za Nemce, daso so asimilirani Slovenci; 2. v nezanesljive, ki še niso zavrgli svojega jezika in se še niso popolnoma opredelili; svojo miselnost skrivajo in so nam naklonjeni; 3. v tako imenovane zakrknjene čuše, ki se zbirajo okrog farjev ter trobijo v svoj nacionalni rog in simpatizirajo s Srbijanci onstran Karavank."

Se nadaljuje

AJDOVŠČINA

Dvopasovno obvoznico so začeli graditi spomladi in je bila končana v petih mesecih. Zaradi gradnje te ceste so se križali številni interesi, potrebna je bila celo cestna blokada konec preteklega leta, da so pospešili že dolgo načrtovano gradnjo, za katero je bila že pred leti podpisana pogodba. Pot po Vipavski dolini prek mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba je namreč najkrajša povezava vzhodne in zahodne Evrope, zato jo uporablja vedno več prevoznikov (poznali so jo že stari Rimljani in jo uporabljali na pohodih proti vzhodu). Zato so se skozi središče Ajdovščine vsak dan valile kolone tovornih in osebnih vozil, da prebivalci velikokrat niso mogli niti čez cesto, ki je obenem glavna mestna ulica. Protestom krajanov in občine je končno prisluhnil tudi Dars in v svoj program vnesel obvoznico v Ajdovščini.

GORIŠKA

S problemi čiščenja odpadnih voda se na Goriškem že zelo dolgo ubadajo, po nastanku nove občine Šempeter-Vrtojba (med drugim je bila čistilna naprava tudi eden od vzrokov za željo po svoji občini) pa jim še ni videti konca. Vendar pa se nekaj vendarle premika, saj so na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba odprli prvo čistilno napravo.

Graditi so jo začeli spomladi letos ob glavni cesti, ki vodi na mednarodni mejni prehod Vrtojba. Narejena je na biološki zasnovi z aerobnim stabilizatorjem blata, njena maksimalna obremenitev pa je 200 enot PE. Narejena je bila v zelo kratkem času, na zunaj pa je skorajda ni opaziti - videti je mogoče le pokrove jaškov. Prav to pomeni tudi popolno zaščito bližnjega prebivalstva pred hrupom in smradom.

(Stuttgart) Anja Demšar in Peter Scheerer sta se poročila na Bledu.

LJUBLJANA

V nekaj več kot devetih mesecih letos (do 3. septembra) je na slovenskih cestah v nesrečah izgubilo življenje 211 oseb, kar je 9 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani, ko je na naših cestah umrlo 232 ljudi. Od 1. maja, ko je začel veljati Zakon o varnosti cestnega prometa, do danes, pa se je na naših cestah smrtno ponesrečilo 96 oseb oziroma za 28 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani, ko so naše ceste zahtevale 133 smrtnih žrtv, so sporočili iz ministrstva za notranje zadeve.

LOG PRI VIPAVI

V božjepotni cerkvi v Logu pri Vipavi so počastili spomin na duhovnika in misijonarja Friderika Barago. Slovesno mašo je vodil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode, pridigal pa je generalni vikar kopske škofije Renato Podbersič.

V nagovoru vernikom je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode orisal življenje in delo velikega škofa in misijonarja Friderika Barage. Generalni vikar Renato Podbersič je na svoje vprašanje, zakaj se Cerkev na Slovenskem danes toliko bori za pravico do verskega pouka v šolah in za priznanje krščanskih duhovnih vrednot v javnem življenju, odgovoril: "Zato, ker je to tisti pravi temelj za duhovno preživetje naroda, ki izhaja prav iz krščanske osnove. Temu se Cerkev ne more odpovedati, sicer zataji svoje pravo poslanstvo med slovenskim narodom. In Cerkev, ki si za to prizadeva, ni samo hierarhija. Starši, vzgojitelji svojih otrok, ste poklicani, da delate za šolo, ki bo upoštevala take duhovne vrednote, za katere ste se sami odločili. Te pravice vam ne more nihče vzeti, nobeno šolsko ministrstvo, nobena država."

RIBNICA

V okviru akcije Moj kraj, urejen in čist, katere nosilec je bila občina Ribnica, izvajalca pa radio Univox in drevesnica Pinus, so v Galeriji Toni razglasili najboljše. Sedemčlanska komisija je za najbolj urejeno vas izbrala Sušje, najlepša ulica je Na pesek v Sodražici. Najbolj urejen vrt ima Marija Bojc iz Kota pri Raktinci, Marija Pajnič iz Bukovice pa ima najlepše dvorišče. Pri ocenjevanju vrtov in dvorišč je sodelovalo 29 kandidatov. Z akcijo naj bi spodbudili ljudi, da živijo v prijaznem okolju, predvsem pa naj skrbijo za ohranitev značilnosti naselij, vasi, hiš ali domačij.

ŠALKA VAS

Člani prostovoljnega gasilskega društva Šalka vas pri Kočevju so praznovali 90-letnico uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti so prevzeli novo sodobno večnamensko vozilo, ki ga je s šampanjcem krstil kočevski župan Janko Veber in razvili nov prapor. Helikopter Slovenske vojske je prikazal vajo gašenja požara z vodo.

VINSKA KLET

Potem ko so pred časom lepo uredili številne vinske kleti v bližini svoje upravne stavbe, so si kleti podjetja Radgonske gorice ogledali številni obiskovalci iz Slovenije in tujine. Radgonski vinogradniki z direktorjem Francem Škrobarjem so naredili izjemno veliko za celotni turizem Pomurja. Vredne ogleda so razne arhivske, šampanjske in muzejske kleti.

Tudi domačini iz Gornje Radgone in okolice si lahko organizirano in vodeno ogledajo številne lepote pod grajskim hribom, saj marsikdo ne pozna tega domačega biser. Prijave zbirajo v Turistično-informativni pisarni v Partizanski ulici. Ogled kleti, vodenje in kozarec Zlate radgonske penine stane simboličnih 300 tolarjev, ogledi pa so predvideni vsak četrtek ob 17. uri.

OBRT

Obrt ima v nekdanji radovljjski občini (sedaj v treh občinah Bled, Bohinj in Radovljica) že dolgo tradicijo. Danes je 1070 obrtnikov in podjetnikov v združenju, ustanovljenem pred tridesetimi leti; po novem se imenuje Območna obrtna zbornica. Že šesto leto zapored so v začetku oktobra pripravili tedne obrti in podjetništva. V Festivalni dvorani na Bledu se je predstavilo 90 članov, največ s kovinsko in lesno dejavnostjo ter domačo obrtjo.

Sicer pa obrtniki tako kot drugod tarnajo nad vse težjim delovanjem. Opozarjajo predvsem na probleme zaradi

(Vöhrnbach) Nastop otrok z učiteljico Bojano Mlinar

zapletenih postopkov pri pridobivanju dovoljenj, pogrešajo več spodbude pri zaposlovanju delavcev, primanjkuje prostorov in obrtnih con, izredno velik problem pa je finančna nedisciplina.

POKOJNINE

Zaradi predvidenih sprememb pokojninske zakonodaje se je v zadnjem obdobju oziroma do 1. julija letos močno povečal dokup pokojninske dobe. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije se je v primerjavi z enakim obdobjem minulega leta povečal za nekaj več kot 348 odstotkov. S tem so prihodki zavoda od dokupa znašali skoraj štiri milijarde tolarjev. Letošnji dokup pokojninske dobe je presegel predvidena pričakovanja v okviru finančnega načrta ZPIZ-a za 8,5 odstotka. Najbolj so se povečali dokupi pokojninske dobe za čas študija (3.393), služenja vojaškega roka (4.420) ter opravljanja kmetijske in obrtne dejavnosti, medtem ko je bil dokup delovne dobe za delavce, zaposlene v podjetjih, za katere je bil uveden stečajni postopek ali so postali tehnološki presežki, manjši od dokupa v enakem obdobju lani za 31,3 odstotka. Sicer pa od 1. avgusta dalje velja po sprejeti t.i. Kebričevi noveli pokojninskega zakona tudi dražji dokup pokojninske dobe za čas zaključnega rednega študija in služenja vojaškega roka. Za zavarovanca z najnižjo plačo znaša minimalna cena odkupa po novem 23.819 tolarjev na mesec oziroma 285.825 tolarjev za eno leto, medtem ko za zavarovanca s povprečno bruto plačo 144.251 tolarjev (za leto 1997) cena odkupa znaša 35.125 tolarjev na mesec ali 442.194 tolarjev letno.

TELEFONSKO OMREŽJE

Telekom Slovenije je izboljšal mednarodne povezave za uporabnike v klasičnem in mobilnem telefonskem

(Frankfurt) Zadnji utrinek z našega romanja

omrežju ter za uporabnike dostopa do interneta prek SIOL-a. Analogni del mednarodne centrale je Telekom popolnoma izključil iz prometa, tako da so sedaj mednarodne povezave v celoti digitalizirane. Centrala v Ljubljani omogoča 12.000 istočasnih klicev v tujino in prav toliko iz nje. S tem se je kakovost mednarodnih telefonskih povezav bistveno izboljšala, poleg tega pa bo cenejše tudi vzdrževanje centrale, delovanje omrežja pa v celoti prilagojeno mednarodnim zahtevam, ki bodo začele veljati konec leta. Še večjo zanesljivost slovenskega telekomunikacijskega sistema pa bo omogočila vključitev mariborske mednarodne centrale z osem tisoč priključnimi točkami. Zmogljivost mednarodnih povezav za uporabnike interneta prek SIOL-a se je povečala na 15 Mb/s.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

S 1. septembrom je začela veljati letos že tretja podražitev premij za prostovoljno zdravstveno zavarovanje; v skladu z zavarovalnimi pogoji bo mesečna premija za petletno obdobje znašala od 2730 do 3139,50 tolarja, odvisno od višine popusta za posameznega zavarovanca. Kot je za Slovensko tiskovno agencijo povedal generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Franc Košir, je tokratna podražitev premij v skladu z gibanjem odhodkov za zdravstvene storitve v letošnjem letu. Novih podražitev do konca leta najver-

(Frankfurt-Lich) Zahvalna nedelja

jetneje ne bo, čeprav predvidevamo, da bo zavod sklenil letošnje leto z izgubo okrog 3 milijarde tolarjev.

TOČA IN KRAS

Toča je prizadela Kras kar trikrat, najmočnejša je bila meseca septembra, ko je klestila na zgornjem delu Krasa. Suša pa je prizadela območja s tanjšo plastjo zemlje na spodnjem Krasu (Gorjansko, Pliskovica), še posebno v vinogradih in na melioracijah, kjer je bila zemlja navožena iz vrtač.

Odkupna cena pogodbenega grozdja - refoška je enaka lanski oziroma za 3 odstotke višja od lanske, medtem ko so cene belega grozdja za 15 odstotkov manjše od lanskih. Nepogodbeno belo grozdje odkupujejo po 35 do 40 tolarjev za kilogram.

ZLATA MEDALJA

Eybens, mestece streljaj od Grenobla, kjer je balinanje doma, bo zapisano v zgodovino slovenskega športa s krogli in balinom. Na svetovnem prvenstvu za igralce do 23 let je Slovenija "pobrala" kar štiri kolajne: dve zlati, srebrno in bronasto. Naslov svetovnih prvakov je osvojila dvojica Gregor Sever in Gregor Moličnik, svetovni prvak pa je tudi Uroš Vehar v hitrostnem izbijanju. Dovolj za lovoriko najuspešnejše reprezentance na svetovnem prvenstvu!

(Frankfurt) Slovensko dekle pri molitvi vernikov

ODVISNI GOVOR

1. NEODVISNE VPRAŠALNE

STAVKE PRETVORI V ODVISNE:

Šofer je vprašal dečka: "Kje je bencinska črpalka?" - Nemški turist se je pozanimal: "Kako se pride v središče mesta?" - Vprašal sem sošolca: "Kaj si delal včeraj popoldne?" - Sošolec me je odgovoril: "Ali si že prebral Ptičke brez gnezda?" - Učitelj me je vprašal: "Koliko ur na dan se učiš?" - Sosedo je zanimalo: "Ali si včeraj gledal televizijsko dramo?" - Zdravnik jo je vprašal: "Kakšne težave imate?" - Mama me je vprašala: "Ali imaš kaj vročine?"

2. NEODVISNE VELELNE

STAVKE PRETVORI V ODVISNE ŽELELNE:

Oče je naročil: "Matjaž, prinesi iz dnevne sobe časnik." - Sestra je prosila: "Breda, domov pridi vsaj do osmih zvečer." - Teta je prosila sopotnika: "Rezervirajte mi sedež pri oknu." - Bolnik je prosil: "Zaprte okno, prosim." - Brat me je priganjal: "Hodi hitreje." - Mama je ukazala: "Pridi sem!" - Vesna mi je telefonirala: "Posodi mi knjigo Odpusti mi, Nataša." - Sošolka je poklicala: "Jutri me obišči."

3. GLAGOL "REČI" ZAMENJAJ S PRIMERNIMI SOPOMENKAMI:

Jelka je zateglo rekla: "Jaz? Kaj pravim jaz?" - "Pintar, kako si zaprl okno?" je rekel profesor z visokim, nenaravnim glasom. - "Ej, kaj pa ti veš?" reče teta. - "Oho!" je rekla učiteljica. - Ko stražar zasliši korake, naglo reče: "Stoj! Kdo je?" - "Tako je na svetu," reče gospod, "dobrota je

sirota." - "Le čakaj!" ji je rekel Tinče. "Živo kroti ti prinesem v posteljo."

4. PREME GOVORE PRETVORI V ODVISNE (primerne glavne stavke si, kjer je treba, izmislisam):

Aleš se je stiskal k materi in jo vprašal: "Me imaš kaj rada?" - "Vidiš, Aleš, kako te imam rada, lahko bi me bolj ubogal." - "Mamica, to ni zanimivo." - "Kaj ni zanimivo?" - "Očka je rekel, da ubogati ni zanimivo," je trdil Aleš.

5. ODVISNI GOVOR PRETVORI V PREMEGA:

Janez je vprašal očeta, ali sme prižgati televizor. - Mama se je vmešala v pogovor, češ da še ni napisal domače naloge za naslednji dan. - Prijatelj me je prosil, naj mu posodim 500 tolarjev. - Pojasnil sem mu, da vem, da je pošten, zato sem mu denar tudi posodil. - Sosed sem prosil, če mi posodi voziček. - Vprašal je, kateri voziček želim. - Razložil sem mu, da bi rad voziček za drva. - Smel sem ga vzeti iz bližnje lope.

6. PRAVILNO ZAPIŠI PREMI GOVOR; NATO BESEDILO PRETVORI V POROČANI GOVOR:

Dvignil sem slušalko in na drugi strani slišal glas halo je tam zdravnik? Seveda želite prosim sem bil vljuden. Prosim vas je odgovoril hreščeči glas, da hitro pridete v živalski vrt. Kako ste rekli sem pozorneje prisluhnil saj jaz ne zdravim živali ampak ljudi. Potem pa je to potoma oprostite.

7. PREMI GOVOR SPREMENI V ODVISNEGA:

Oče me je strogo vprašal: "Koliko pa ti je prijatelj dolžan, da ga tako vztrajno iščeš?" - "Ne gre za veliko vsoto, a denar je denar," je odgovoril sin. - "Tako torej," se je jezila Eva, "še podili me boste. Vam bom že pokazala!" - "Nikar se ne razburjaj, mala deklica," jo je tolažil stric. - Prisedel je k sosedu: "Ali imate morda ogenj?" - "Zakaj pa, fantič?" ga je vprašal. - "Zakuril bi ogenj," je obotavljaje odvrnil, "da bi si roke pogrel."

REŠITVE

1. NEODVISNE VPRAŠALNE STAVKE PRETVORI V ODVISNE:

Šofer je vprašal dečka, kje je bencinska črpalka. - Nemški turist se je pozanimal, kako se pride v središče mesta. - Vprašal sem sošolca, kaj je delal včeraj popoldne. - Sošolec me je odgovoril, ali sem že prebral Ptičke brez gnezda. - Učitelj me je vprašal, koliko ur na dan se učim. - Sosedo je zanimalo, ali sem včeraj gledal televizijsko dramo. - Zdravnik jo je vprašal, kakšne težave ima. - Mama me je vprašala, ali imam kaj vročine.

2. NEODVISNE VELELNE STAVKE PRETVORI V ODVISNE ŽELELNE:

Oče je naročil Matjažu, naj prinese iz dnevne sobe časnik. - Sestra je prosila, naj Breda pride domov vsaj do osmih zvečer. - Teta je prosila sopotnika, naj ji rezervira sedež pri oknu. - Bolnik je prosil, naj zaprejo okno. - Brat me je priganjal, naj

hodim hitreje. - Mama je ukazala, naj pridem k njej. - Vesna mi je telefonirala, naj ji posodim knjigo Od-pusti mi, Nataša. - Sošolka je pokli-cala, naj jo jutri obiščem.

3. GLAGOL "REČI" ZAMENJAJ S PRIMERNIMI SOPOMENKAMI:

Jelka je zateglo vprašala: "Jaz? Kaj pravim jaz?" - "Pintar, kako si zaprl okno?" je zakričal profesor z vi-sokim, nenaravnim glasom. - "Ej, kaj pa ti veš?" zavzdihne teta. - "Oho!" je opozorila učiteljica. - Ko stražar zasliši korake, naglo zavpije: "Stoj! Kdo je?" - "Tako je na svetu," pomodruje gospod, "dobrota je sirota." - "Le čakaj!" ji je zapretil Tinče. "Živo kroto ti prinesem v posteljo."

4. PREME GOVORE PRETVORI V ODVISNE:

Aleš se je stiskal k ma-teri in jo vprašal, ali ga ima kaj rada. - Mama ga je objela in dejala, da ga ima zelo rada, zato bi jo lahko bolj ubogal. - Aleš se ji izvije iz objema in pomodruje, da ubogati ni intere-santno. - Mamica ga premiri z očmi in vprašujoče ponovi njegov odgo-vor, češ da ubogati ni interesantno. Aleš ji s ponosom razloži, da mu je to zaupal očka.

5. ODVISNI GOVOR PRETVORI V PREMEGA:

Janez je vprašal očeta: "Ali smem prižgati televizor?" - "Ne!" se je vmešala mama v pogo-vor, "saj še nisi napisal domače naloge za naslednji dan." - Prijatelj me je prosil: "Mi posodiš 500 tolar-jev?" - "Vem, da si pošten," sem mu pojasnil, "zato ti denar tudi posodim." - Sose- da sem prosil: "Ali mi, prosim, posodite voziček?" -

"Kateri voziček želiš?" me je vprašal. - "Rad bi voziček za drva," sem mu razložil. - "Kar vzemi ga iz bližnje lope."

6. PRAVILNO ZAPIŠI PREMI GO-

VOR: Dvignil sem slušalko in na drugi strani slišal glas: "Halo, je tam zdravnik?" - "Seveda, želite prosim?" sem bil vljuden. - "Prosim vas," je odgovoril hreščeči glas, "da hitro pridete v živalski vrt." - "Kako ste rekli?" sem pozorneje prisluhnil, "saj jaz ne zdravim živali, ampak lju-di." - "Potem pa je to pomota, oprostite."

6. BESEDILO PRETVORI V

POROČANI GOVOR: Dvignil sem slušalko in na drugi strani slišal glas, ki je spraševal, če je tu zdravnik. Vljudno sem pritrdil in vprašal, kaj želi. Hreščeč glas me je prosil, naj hitro pridem v živalski vrt. Tedaj sem pozorneje prisluhnil, kaj je rekel. Razložil sem mu, da ne zdravim živali, ampak ljudi. Potem je odgovoril, da je to pomota in naj mu oprostim.

7. PREMI GOVOR SPREMENI V

ODVISNEGA: Oče ga je strogo vprašal, koliko mu je prijatelj dolžan, da ga tako vztrajno išče. - Sin mu je odgovoril, da ne gre za ve-liko vsoto, a denar je denar. - Eva se je jezila, da nje že ne bodo podili. - Stric je malo deklico tolažil, naj se ne razburja. - Fantič je vprašal sose-da, če ima ogenj. - Tega je zanima-lo, čemu ga potrebuje. - Deček bi si rad zakuril in pogrel roke.

Milan Kobal

IZRAŽAJMO SE LEPO

KOLIKOR - TOLIKO

S tema prislovoma mere izražamo razne primerjave:

Kolikor prej prideš, toliko boljše. Ko-likor več dobim, toliko več porabim. Tega bo toliko manj, kolikor manj se trudite.

Napačna je razširitev v obliko "v kolikor - v toliko", nesmisel-na pa uporaba "v kolikor" namesto "ČE". Povezava "v ko-likor - v toliko" je vsaj delno lahko nastala iz redkih primerov, ko je smiselna, nam-reč v takihle stavkih:

V kolikor hujši zadregi smo, toliko bolj iščemo izhoda. Kolikor dalj je hodil, v toliko večjo goščavo je rinil.

Seveda tukaj "v" spada v resnici k samostalniku: "v zadregi smo", "v goščavo", le stavčna zveza ga postavlja pred "ko-likor" ali "toliko".

A če to površnost še razumemo, se zdi neodpustljiva uporaba zveze "v kolikor" ali tudi samo "kolikor" v pogojnih stavkih namesto "če".

V kolikor bodo obsojeni, se ne morejo več pritožiti. Komu bo-dopripisali uspehe, v kolikor jih je sploh kaj bilo. Kolikor kandidat ne dobi večine glasov, bodo potrebne nove volitve.

To so samo podredja s pogo-jniki, pravi veznik je torej "če": Če bodo obsojeni... če jih je kaj bilo.... Če ne dobi večine...

- Vi ste ponoreli, sedemdeset let imate, pa se hočete poročiti s tem dvajsetletnim dekletom. Saj ta je pa res premlada za vas!

- Prav imate. Mislim, da bo bolje, če jo počakam še dve, tri leta.

- Ati, našo mamico je vedno strah iti čez cesto.

- Kako pa to veš, sinko?

- Ker se takrat vedno prime za mojo roko.

- Povejte, obtoženi, s kakšnim namenom ste šli skozi okno v tuje stanovanje?

- Mislil sem, da je to naše stanovanje.

- Zakaj ste pa potem pobegnili, ko je prišla gospodari-ca?

- Ker sem mislil, da je moja žena.

- Pepca, kaj si pa ponoči tako tarnala?

- Sanjala sem, da sem stonoga in da nimam nobenih nogavic!

- Mar ti misliš, da sem jaz tako neumen kot zgledam?

- Sploh ne. Kaj takega je nemogoče.

Miha je več življenja preživel po zaporih kot pa zunaj. Ko je po neki prestani kazni odhajal, je naročil vratarju:

- Jože, če pride zame kaj pošte, jo kar obdržite. Saj se kmalu spet vidimo.

- Dragi, enega najinih otrok bi vzela s seboj na sprehod. Kaj praviš, kateri bi bolj pristojal tej obleki?

- Žena, o tebi piše v časopisu?

- O meni? Pokaži!

Na, tu razločno piše: vsaka druga gospodinja ne shaja z denarjem za gospodinjstvo! zlobno odvrne mož.

- Gospod doktor, ali je res, da dajejo jajca dober glas?

- Kaj res niste tega vedeli? Kar pogledjte kokoš: kakor hitro znese jajce, že začne kokodajšati.

- Obtoženi, proti vam smo uporabili že vse zakone, ki jih imamo, in vendar se niste nič poboljšali!

- Iz tega se vidi, gospod sodnik, da so zakoni zanič.

- Nalagali ste me! Pred tremi dnevi sem pri vas kupil zlato uro, za katero ste mi rekli, da bo šla, dokler bom živ!

- Kaj morem pomagati, ko pa ste takrat tako slabo zgledali!

- Mar se res ne mislite popraviti?

- Kaj da ne? Zadnjič sem ukradel tri jurje, zdaj pa samo dva.

- Ta človek je že mnogim rešil življenje.

- Ali je zdravnik?

- Ne. Nekoč je bil šofer, zdaj pa je spremenil poklic.

Krasno! Cel mesec mi ne bo treba kuhati

Težko vidiš danes zakon,
ki bi se začel s toliko razumevanja

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Oglašje sprejemamo do 5. v mesecu, plačate jih lahko pri vašem duhovniku ali na uredništvu.

• Prodaja hišo v Središču ob Dravi. Hiša je zgrajena (končana), stara 10 let. Uporabna za dve stanovanji. Skupaj z vrtom meri 800 m². Cena okrog 195.000 mark. Informacije v Nemčiji na tel.: 089 625 76 22.

• Na lepi legi nad Savinjo v Laškem je napredaj enodružinska hiša: 6 1/2 sob, 2 kopalnici, 2 garaži, več kleti, z vrtom. Interesenti naj pokličejo v Švico, Basel, **41 61 601 45 44.

• V Lenartu v Slov. Goricah prodam novejšo, večjo, delno opremljeno hišo, z vsemi priključki. Cena: 200.000 DEM. Telefon: **41 14920829 (Švica)

• SPODNJA KUNGOTA PRI MARIBORU - Zazidljiva parcela, velikosti 510 m², urejeno okolje, vsi priključki do parcele, sprememba namembnosti urejena. Informacije po telefonu **49 7031 873698 vsak dan po 20. uri.

• Na Migojnicah (blizu Žalca pri Celju) zelo ugodno prodajam nedograjeno enodružinsko hišo. Podrobnejše informacije po tel. v Sloveniji 063 718 730, in v Nemčiji **49 2065 66295

• Na turistični točki ob novem velikem terminalu, ki je v gradnji, na meji med Slovenijo in Madžarsko, prodam obnoven gostinski lokal s stanovanjem in tremi apartmaji, veliko teraso in vrtom. Možen je kredit. Tel. (386) 69 46734 (v dopoldanskem času).

• Ugodno prodam hišo z gostinskim objektom približno 250 m² v starem delu mesta Ptuj. Informacije na tel. **49 02129 59649 ali na tel. **49 01715 159479.

• V Celju prodam hišo (stara vila) na odlični lokaciji pri bolnišnici. Parcela je velika 800 m². Hiša je primerna za zdravniško prakso, poslovni prostor itd. Cena: 135.000 DEM. Informacije v Švici na telefon/faks: **41 56 282 3534.

• Na lepem kraju KAMOVCi blizu Lendave, 15 km od Moravskih Toplic, prodam hišo z vso opremo, 56 arov zemlje (sadovnjak). Cena 150.000 DEM (po dogovoru). Natančnejše informacije dobite pri ROZALIJi ŠIPON, Strohgassee 6/5, 1030 Wien, tel.: (**43 1 714 2812

• Hišo, 260 m², popolnoma novo, takoj vseljivo, za eno ali dve družini, prodam. Parcela 660 m² v mirnem, urejenem okolju Miklavža pri Mariboru. Interesentom pošljem slike in načrte. Tel. 062 27 924 in naslov Dušan Primožič, Aškrčeva 17, 2000 Maribor

• V Kočevju prodam enonadstropno hišo 12 x 12 m, stanovanje meri 100 m², pritličje primerno za lokal, centralna kurjava, telefon, vrt 100 ar, dve garaži. Fani Arteč, Prešernova 5, Kočevje, tel. 061/851-957.

• Če bi radi potovali v Slovenijo, pa nimate prevoza, se vam zdaj ponuja priložnost. Dvakrat na mesec je možnost prevoza šestih oseb v Slovenijo in nazaj; prav tako je tudi možen prevoz pri selitvi. Podrobnejše informacije na telefon v Nemčiji: 069 51 01 13 ali 0171 57 27 368

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• V Mestnem Vrh pri Ptuj prodam nedokončano podkletno stanovanjsko hišo. Električna in vodovod v hiši, možnost tele-

fonskega priključka, primerna tudi za obrtno dejavnost, po želji dokup mladega vinograde. Vse ugodno prodam. Informacije dobite: Gostišne pri Mici v Janeževcih, telefon 062 753 227

• Ugodno prodam dobro vpeljeno potujočo prodajalno (Imbisswagen) za peko klobas, piščancev, krač, pečenke ipd. z obratovalnim dovoljenjem za celo Slovenijo, ter 28 litrski Blitz s polnilko za izdelavo vseh vrst klobas. Možen je tudi odkup registrirane firme in tehnologije. Telefon: D **49/07331 947124, SLO 041/733278

• V Bistrici ob Sotli prodam hišo: 135,5 m² stanovanje, 1651 m² zemlje, prosta lepa lega, trasirano: cena 161.000 DEM. Tel. **49/8546-1016

• V ptujski okolici ob magistralki Šentilj-Hajdina-Podlehnik PRO-DAMO NOVI STANOVANJSKO-GOSTINSKI OBJEKT v obratovanju; 1056 m², parcela 1600 m², cena 630.000 DEM, možen kredit.

V objektu je gostilna s kuhinjo, pisarna, vulkanizerstvo, mansardno stanovanje, del stavbe še v 6. gradbeni fazi.

Objekt primeren za zdravstvo, dom ostarelih, motel ipd. Informacije po telefonu 062-764-196 po 20-uri.

• Sodnozaprisežena prevajalka prevajam dokumente, potrdila, navodila in podobno iz slovenščine v nemščino ter obrneno. Lilijana Petek, Kilvertzhof 6, D-40724 Hilden, tel.: 02103 246883, faks: 02103 246884.

• Prodajam opremljeno hišo: 160 m² stanovanjske površine, 4 sobe, vse podkletno z veliko garažo. Hiša z vrtom leži na lepi sončni legi, 10 km od Maribora proti Dravogradu. Informacije po tel. **386 62/671-566, od 18. do 20. ure.

• Prodajmo dvostanovanjsko hišo (450 m²) z dvema vpeljanima trgovinama ob Tržaški cesti v Ljubljani na parceli 1310 m² in z velikim parkiriščem. Informacije po tel. 061 123 13 98 ali mobitelu 0609 618 769.

• Prodajam nov gostinski lokal s cca. 100 sedeži z inventarjem in urejenim parkiriščem. Možnost za prenočišče in športni dejavnosti. Ker leži v Moravskih Toplicah, je primeren tudi za rehabilitacijo. Informacije: **386 69 48 687.

• V starem delu Ptuja ugodno prodam hišo z gostinskim objektom (250 m²).

Informacije na tel. 062 779 866

• Na lepi sončni legi na Kapeli, 6 km od Radenec, prodajmo vinograd (1200 trsov) in večji vikend za stanovanje, vse opremljeno. Informacije na telefon 069 65 526 ali po 20. uri na tel. 069 46 007.

• Bistrica ob Sotli 30 a prodajmo opremljeno stanovanje (135,5 m²) in 1651 m² zemlje. Ocenitev brez opreme 161.000 DM. Cena po dogovoru.

Marija Bernert, Am Bühlberg 39, 94565 Rathsmannsdorf - D. Tel. 08546/1016; med 19. in 22. uro.

• Iščem slovensko-nemško govorečo osebo za zelo zanimivo delo v Nemčiji, povezano z domovino (prodaja vozil, pisarniške storitve, pogoj viza)

MS avtomobile, Heidelbergstr. 45, D - 68519 Viernheim. Tel.: **49 6203 63776.

ZVEZA SLOVENSKEGA IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDORF / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITAL:

A-9800 SPITAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Hercegovačka 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA

Silvo Česnik, delegat

David Taljat, odgovorni na jugu Francije
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 03 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 03 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 03 87 01 07 01

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 481 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,
Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec
Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Oskrbovano iz Stuttgarta

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0172 - 9796 - 738
fax: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 44 15,
GSM (*41) 079 - 662 10 11

